Rok IV. Katowice, Niedziela dnia 14-go Maja 1905 Nr. 110.

Górnoślązak

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

„Górnoślązak" z bezpłatnym dodatkiem niedzielnym „Rodzina chrześciańska" wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, kosztuje na poczcie i u agentów ! markę 60 fen. kwartalnie, z odnoszeniem do domu 2 mk. 2 fen.

Przez lud — dla ludu!

= Telefon Nr. 1049. =

Ogłoszenia: 20 fen. za wiersz petytowy jednołamowy. Przy kilkorazowem powtórzeniu udziela się znacznego rabatu. — Reklamy: 50 fen. od wiersza.

Redakcya, ekspedycya i drukarnia znajdują się przy ulicy Beaty (Beatestrasse) nr. 16.

Kalendarz katolicki:	Wschód słońca:	Zachód słońca:	Imiona słowiańskie:
15-go maja: Zofii m. z 3 córk.	godz. 4 minut 7	godz. 7 min 46	15-go maja: Strzeżysława.

Do dzisiejszego numeru „Górnoślązaka" dołączone są 3 dodatki.

Socyaliści a religia.

Socyaliści na ogół stanowczo bronią się w prasie swej i na zebraniach przed zarzutem, jakoby byli wrogami religii, i twierdzą, że religię uważają tylko za prywatną rzecz każdego człowieka. Do takiego wypierania się mają oczywiście słuszne swoje powody, a szczególnie tak zwani socyaliści polscy, bo ci wiedzą dobrze, że lud polski jest bardzo religijny i gdyby się do niego zbliżyli, otwarcie się przyznawając do swych wrogich kościołowi uczuć, wówczas nietylko nie zdobyliby »towarzyszów«, ale w dodatku nasze gosposie za drzwi miotłą by ich powyrzucały. O tem socyaliści wiedzą bardzo dobrze i dla tego też mądrze ukrywają swą wilczą naturę pod skórkę jagnięcia niewinnego.

Lecz jak natura ciągnie wilka do lasu, tak też i socyaliści od czasu do czasu, i to dość często, wychodzą z ukrycia, odsłaniają przyłbicę i bryzgają jadem nienawiści na wiarę świętą, na kościół katolicki i jego urządzenia. Socyaliści wiedzą, że dopóki młodzież nasza otrzymywać będzie dobre wychowanie religijne, dopóty też socyalizm nie zdoła sobie zdobyć silnego oparcia, gdyż kto jest dobrym katolikiem, ten nie może być socyalistą. Dla tego to socyaliści wytężają wszystkie swe siły, aby przeszkadzać religijnemu wychowaniu dziatwy i w tym celu domagają się ustawicznie wyrugowania nauki religii z szkół ludowych. W Francyi, opanowanej przez socyalizm i masonerye, już im się to udało, doprowadzając do zupełnego rozdziału między kościołem a państwem. Trudniej natomiast wiedzie im się w Niemczech, gdzie żywioł chrześciański jeszcze nie zanikł do tego stopnia, co w Francyi. Lecz i tutaj socyaliści nie tracą nadziei i kierują swą agitacyę między nauczycieli szkół ludowych, za pomocą których spodziewają się dojść do celu.

Agitacya ta zaczyna też już wydawać owoce. W mieście Bremenie, które z swoim obszarem stanowi w składzie państwa niemieckiego wolne miasto hanzeatyckie, odbyło się zebranie nauczycieli i nauczycielek, o którem wzięło udział około 500 osób. Na zebraniu tem omawiano głównie sprawę nauki religii w szkole i zapadła następująca rezolucya:

»Zebranie wyraża swe zdanie, iż nauka religi powinna być ze szkoły wyrugowana (entfernt werden muss) i upoważnia komisyę, która ma być wybraną, aby w właściwy sposób punktu tego broniła.«

Donosząc o tej rezulucyi, główny organ socyalistów, berliński »Vorwärts« nie posiada się z radości i przyznaje się w ten sposób otwarcie do swych wrogich zamiarów wobec nauki religii, oświadczając, że nauczyciele bremeńscy uchwałą swą zrobili wyłom w dotychczasowych zapatrywaniach. To by się tak panom socyalistom podobało, gdyby wszyscy nauczyciele stanęli na stanowisku swych kolegów bremeńskich i gdyby rząd, stosując się do ich życzeń, wypędził wogóle naukę religii ze szkół; wtedy by dopiero obfity plon zbierali socyaliści!

Obecny system szkolny w polskich dzielnicach i tak już w skutkach swych wychodzi na korzyść socyalizmu. Nasza dziatwa polska musi słuchać wykładu religii w języku niemieckim, który jest jej niezrozumiałem już w rozmowie potocznej, a skąd dopiero ma dziecko poznać i zrozumieć głębokie tajemnice wiary świętej, tak aby były dlań wskazówką i przewodnikiem na całe życie. Jeżeli dziecko za młodu nie zahartuje swej duszy na wszelkie pokusy grzechu i występku, to później jako dorosły człowiek, a często już i jako dziecko nie może się oprzeć tej pokusie i wstępuje na drogę występku, staje się wyrzutkiem społeczeństwa, pogardzanym przez ludzi uczciwych i — ściganym przez prawa państwowe.

Otóż do takich stosunków dążą socyaliści, pragnąc wydrzeć ludowi religię. Bronią się wprawdzie przed przydomkiem wrogów Kościoła i religii. lecz cała ich skryta agitacya zmierza do tego, aby wśród ludu było jak najwięcej niedowiarków, bo takich najłatwiej mogą pozyskać dla swej partyi. Na zebraniach swych wprawdzie nie występują wprost przeciwko Kościołowi i religii, ale wszystkie ich przemówienia, zwroty i myśli w nich ukryte tak są przesiąknięte jadem szyderstwa i nienawiści do Kościoła i jego urządzań, że nie mogą minąć bez wrażenia na słuchaczach, przeważnie i tak już oziębłych w wierze, bo dobry Polak-katolik w ogóle nie pójdzie na takie zebranie, gdzie go obrażają w najświętszych jego uczuciach.

Ta niecna robota socyalistów i ich jawne dążenie do wyrugowania nauki religii ze szkół powinny wreszcie otworzyć oczy miarodajnym czynnikom rządowym i wykazać im, że system szkolny, praktykowany obecnie w dzielnicach polskich, jest wadliwym i pośrednio przyczynia się do rozrostu socyalizmu, że więc stosunki te wymagają koniecznie naprawy. Czy rząd przyjdzie do tego przekonania? Niestety przyznać musimy, iż mało mamy nadziei, bo dzięki panującej polityce antypolskiej, dziś więcej od socyalizmu obawiają się polskości; widmo urojonego państwa socyalistycznego jest mniej strasznem od widma przyszłej »Polski od morza do morza.«

Wobec tego tem większe obowiązki ciężą na rodzicach polskich. Czego szkoła dać nie może, to uzupełniać powinni w domu rodzice, gdyż oni w pierwszym rzędzie odpowiedzialni są przed Bogiem za postępki swej dziatwy. Oni więc powinni się starać o religijne i polskie wychowanie swych dzieci, gdyż tylko dobry Katolik i Polak może się oprzeć przewrotnym naukom socyalizmu.

O wolny wybór lekarzy.

W Lipsku toczyła się przez czas dłuższy zacięta walka pomiędzy zarządami kas chorych z jednej, a lekarzami z drugiej strony. Lekarze lipscy domagali się, aby członkom kas chorych było wolno wybierać lekarza, do którego chorzy mają zaufanie. Zarządy kas zaś nie chciały się na to żądanie zgodzić i chciały zniewolić członków do szukania porady lekarskiej u pewnych lekarzy.

Członkowie lipskich kas chorych już oddawna domagali się wolnego wyboru lekarzy, jednak życzeń swych nie mogli przeprowadzić tak długo, póki im nie pomogli lekarze sami. Walkę przeprowadzono w tyn sposób, że nikt z lekarzy nie chciał przyjąć posady lekarza kasy. Walka trwała dość długo, aż nareszcie kasy chorych musiały się zgodzić na żądania lekarzy.

Mimowoli nasuwa się pytanie, jak wyglądają pod tym względem stosunki na Górnym Śląsku? Może nie ma okolicy w państwie niemieckiem, gdzieby członkowie mieli tak mało wpływu na wybór lekarzy kasowych, jak u nas na Górnym Śląsku. Nie polega to na tem, żeby gdzieindziej kasy chorych miały inne statuty niż u nas, lub członkowie więcej praw, ale na tem, że robotnicy tutejsi są mało zorganizowani i zgadzają się zawsze z obawy przed utratą pracy na propozycye pracodawców. Naturalnie, że członkowie, czy to knapszaftu czy innych kas, na tem bardzo źle wychodzą.

Mamy na to bardzo liczne dowody, że niektórzy lekarze kasowi odmawiają świadectwa w celu uzyskania renty, i twierdzą, że chory może jeszcze pracować, a lekarze prywatni wystawiają świadectwa przeciwne i oświadczają, że chory nie jest już zdatny do pracy. Zanim taki chory przeprowadzi proces przez wszystkie instancye, trwa nieraz całe lata i w tym czasie musi cierpieć jak największą biedę. Spotyka się bardzo często u robotników takie zdanie, że rentę otrzymać można tylko wówczas, jeżeli się już umiera.

Do lekarzy kasowych robotnicy nasi nie mają dużo zaufanie, i każdy, który ma na to, aby zapłacić prywatnego lekarza, idzie w razie choroby do niego. I słusznie twierdzą robotnicy, poso płacimy do kasy chorych, gdy z niej nie korzystamy. Dla czego robotnicy nasi nie mają zaufania do lekarzy kasowych? Otóż najważniejszą przyczyną jest to, że nie mogą się z nimi rozmówić. Najsławniejsi lekarze nie w tej chwili poznają chorobę, jeżeli chory nie opowie, gdzie go boli, jak te bóle się ujawniają. Tem mniej rozpoznać mogą chorobę zwykli lekarze. Jeżeli więc chory nie zrozumie dobrze pytania lekarza i da fałszywą odpowiedź, natenczas diagnoza będzie fałszywa i leczenie nie będzie miało pożądanego skutku.

Na lekarzy kasowych wybierają tu na Górn. Śl. wyłącznie dobrych Niemców, którzy z chorymi często naumyślnie nie rozmawiają po polsku, lub też wcale językiem naszym nie władają. Że trudno więc choremu porozumieć się z takim lekarzem, jest jasnem jak na dłoni, i często można się spotkać z tem zdaniem, po co ja ma iść do lekarza kasowego, gdy nie rozumiem jego przepisów.

Smutny jest to objaw stosunków tutejszych. Wszędzie odbija się polityka antypolska i popieranie niemczyzny. Przecież lekarze kasowi są dla członków, a nie odwrotnie. Członkowie płacą na lekarza, a lekarz ten nie potrafi lub nie chce się porozumieć z nimi w języku polskim. Gdyby fakt ten nie był tak smutny, można by go nazwać śmiesznym.

Gdyby urzędnik jakiegoś towarzystwa nie zastosował się do życzeń członków tego towarzystwa, wypowiedziano by mu natychmiast służbę. A czy lekarze nie są poniekąd tak samo urzędnikami pewnego grona ludzi, którzy składają pieniądze na jego utrzymanie?

Że stosunki takie na naszym Górnym Śląsku istnieją, wina wielka spada na robotników samych. Gdyby byli zorganizowani, tak samo zwyciężyliby jak w Lipsku. Dalej więc do organizacyi. Mamy »Związek bytomski«, który będzie mógł niejedno życzenie robotników przeprowadzić, jeżeli do niego przystąpią robotnicy w wielkiej liczbie.

Nie pomogą wam artykuły w gazetach, jeżeli będziecie bezczynni i nie będziecie się starali o rozszerzenie oświaty wśród waszych współbraci.

Wycieczka kolonizacyjna.

Baron Rheinbaben, minister skarbu, który ogląda majątki kolonizacyjne, był też na komersie w Poznaniu, urządzonym z powodu 100 letniej rocznicy zgonu Schillera. Minister wygłosił mowę patryotyczną, w której nawoływał Niemców w dzielnicach wschodnich, aby byli zgodni, gdyż tylko w takim razie sprawa niemiecka zwycięży.

Znaczy to innemi słowy, — pisze »Dzien. Pozn.« — że jeśli wszyscy bez wyjątku Niemcy wzajemnie będą się popierali, Polaków osłabią ekonomicznie i politycznie — a wówczas Niemcy będą tryumfowali.

My, co prawda, nie obawiamy się groźnych następstw z mowy ministra Rheinbabena, Niemcy też pewno nie wezmą sobie słów tych zbytnio do serca, woleliby oni, gdyby minister był zapowiedział jakieś nowe »Ostmarkenzulagi«, na które »talarowi patryoci« są łakomi.

Jednakże z mowy ministra Rheinbabena płynie dla nas nauka, abyśmy również byli zgodni, abyśmy porzucili zazdrość, która serca przepełnia goryczą, abyśmy się wzajemnie popierali i wspomagali — a jeśli w obozie polskim zapanuje zgoda i miłość bratnia, wówczas żadne apele do Niemców nie odniosą skutku.

Zgody i jedności nam potrzeba, a wówczas bramy piekielne nas nie przemogą.

Jedno nas tylko zadziwia, a mianowicie, że w gronie licznych gości, którzy oglądają majątki kolonizacyjne, znajduje się także poseł centrowy hrabia Praschma. Widocznie zaproszono go dla tego, aby sobie obejrzał majątki kolonizacyjne z kolonistami Niemcami-katolikami. Majątki takie, o ile sobie przypominamy, są tylko dwa — Sławoszewo i Biechowo. W Sławoszewie wybudowano nawet kościół katolicki. Usłyszymy więc z trybuny sejmowej wynurzenia, że żale posłów niemiecko-katolickich na komisyę kolonizacyjną są nieuzasadnione, gdyż komisya sprowadza także kolonistów..... katolickich. A tymczasem protestanci używają w całej pełni łask, które na nich spływają, nie tylko materyalnych, ale i duchowych. Dotąd zbudowano przeszło 50 zborów.

Zaburzenia w Łodzi.

Korespondent »Nowej Neformy« pisze:

Kościół św. Krzyża jest od kilka dni świadkiem niezwykłych wypadków. Oto

tłumy, świadome ile mają do zawdzięczenia organom policyjnym, zarządziły specyalną nagankę na szpiclów, zajmujących się śledzeniem podejrzanych robotników. Podawałem już nazwiska kilku szpiegów poszkodowanych w dniu 3 maja. Nie miano jednak jeszcze nigdy podobnego widowiska, jakiego świadkami byli ludzie w dniu wczorajszym.

Na nabożeństwie zauważono tajnego agenta niejakiego Andrzeja Maciaszka. Gdy obecni zaczęli go wytykać palcami, wystraszony szpicel wybiegł z kościoła i skrył się na poddasze sąsiedniego domu. Setki ludzi puściło się za nim w pogoń. Tracąc ze strachu przytomność, dostał się Maciaszek na dach, skąd dawał salwy z rewolweru, nawołując zarazem o pomoc wojska i policyi. W rezultacie kryjówka ta na nic się nie przydała, bo kilku ludzi dostawszy się na dach, odebrało Maciaszkowi dwa rewolwery, a za włosy ciągnąc go potem po schodach z czwartego piętra, formalnie zadeptali go nogami i bez tchu prawie pozostawili tylko zbroczoną we krwi masę. Zawezwanemu przez policyę pogotowiu ratunkowemu tłum nie pozwolił udzielić pomocy.

Zastępca policmajstra Bogdanow i komisarze policyi nagle nauczyli się mówić po polsku i błagalnie wzywali ludzi do spokoju. Prośby jednak na nic się nie przydały i radosnemi okrzykami żegnany lekarz pogotowia odjechał, nie zabrawszy dogorywającego agenta policyi. Zaledwie w jakieś trzy kwadranse pod eskortą kozaków i oddziału piechoty zdołano przewieść Maciaszka do szpitala, gdzie niebawem ducha wyzionął.

Wypadek wczorajszy wywołał niebywałą w mieście sensacyę, a policyę do tego stopnia nastroił rezygnacyą, iż stojący na posterunku policyant, sam narażony na niebezpieczeństwo, cichaczem namawiał tłumy, aby łotra dobrze nabiły. Patrole kozackie nie reagowały. Wszyscy stójkowi przemawiali po polsku.

Zamierzony strajk generalny wskutek odezw partyjnych został zaniechany, natomiast bezrobocie częściowe praktykuje się w dalszym ciągu. Od wczoraj w całem mieście strajkują wszyscy piekarze, tak, iż dziś jesteśmy zupełnie pozbawieni bułek i chleba. — Istnieje atoli nadzieja, iż żądania pracowników będą niebawem zaspokojone. Pertraktacye już są w toku. Natomiast strajk w fabryce Hofrichtera dotąd jeszcze nie został przerwany i nikt z robotników nie wychodzi z murów fabrycznych. Rodziny robotników dostarczają strajkującym obiadów i śniadań.

Z kroniki politycznej dnia należy zanotować, iż w mieszkaniu pewnego murarza przy ulicy Benedykta pod l. 63 w czasie rewizyi znaleziono kilka bomb i rewolwerów. Trzy osoby uwięziono. Odkrycie to było rezultatem denuncyacyi mieszkającego w tym samym domu agenta tajnej policyi.

W chwili, kiedy list ten wysyłam, z miasta donoszą mi, iż na ulicy Wschodniej odbywają się rozruchy. Jednocześnie dowiaduję się, iż w szkołach miejscowych dochodzi w tej chwili do awantur.

Polska.

Zabór pruski.

Bank Związku Spółek zarobkowych w Poznaniu

nadesłał nam sprawozdanie z czynności swych w r. 1904. Z sprawozdania tego, wyczerpująco, jasno i pouczająco opracowanego, dowiadujemy się, że obrót ogólny w porównaniu do roku 1903 podniósł się z 219.931.157 marek na 278.934·307 mk a więc przeszło o 59 milionów marek. Odpowiednio do tego podniosły się wszystkie konta zarobkujące. Spółek, posiadających akcye Banku Związku, jest 120, z Księstwa 87, z Prus Zachodnich 28, z Górnego Śląska 5.

Cyfry, jakie wykazuje sprawozdanie, świadczą bardzo dodatnio o rozwoju tej nader ważnej instytucyi ekonomicznej. Dyrektorem jej jest od samego założenia dr. Józef Kusztelan. Patronem ks. Wawrzyniak. Prezesem rady nadzorczej p. Stefan Cegielski.

Walka o ziemię.

O nowym sprzedawczyku donosi »Gazeta Grudz.« z Wilkowa, pow. złotowski, w Prusach Zach. Jest nim pan Ignacy Szukalski, który sprzedał swój folwark Wilkowo komisyi kolonizacyjnej. Swego czasu rozparcelował pan Szukalski 400 mórg między Polaków, resztę z budynkami zaś nabyła kolonizacya. Tak więc grono sprzedawczyków o jednego się powiększyło. Pan Szukalski, mając dorosłych synów, mógł był grunt jednemu z nich zapisać lub Polakowi sprzedać. — Smutne!

Pomnik pod strażą.

Pewien obywatel niemiecki skarży się w »Pos. N. Nachr.«, że w Poznaniu na rogu ulic Berlińskiej i Wiktoryi nie ma stójkowego, jakkolwiek tam panuje nader ożywiony ruch uliczny. Natomiast przy pomniku Bismarka stoi policyant całkiem niepotrzebnie, bo o 100 kroków, na Kaponierze, stoi drugi.

Wobec tego pisze »Orędownik«: Wywody korespondenta tego mimowoli nasuwają nam uwagę, że pomniki strzeżone przez policyę, stawiano dotąd w Rosyi tylko. Dzisiaj tam błysnął pierwszy promyk swobody, a polityka ciętości ze swemi pomnikami pod opieką stójkowych przyniosła się do sąsiedniego państwa.

Wstydliwy Ancajger.

»General-Anzeiger« gnieźnieński powtórzył za »Germanią« artykulik o nowo założonem Towarzystwie »Straż«. »Germania« jako cel nowej instytucyi podała, że »Straż« będzie się starała odpierać oszczerstwa i kłamstwa hakatystyczne. Ten ustęp — jak pisze »Lech« z wstydliwości hakatystycznej »Gen. Anz.« opuścił.

Ruch narodowy na kresach.

W Śmieszkowie tuż nad granicą Śląska i Brandenburgii odbył się w niedzielę wiec, na którym założono Towarzystwo ludowe. Wiec urządzony został — jak pisze »Gazeta Polska« — w domu p. Saengera, a zagaił go p. Feliks Bobowski z Leszna, powołując na przewodniczącego p. Horowskiego.

Następnie przemawiali poseł dr. Niegolewski i p. F. Bobowski, poczem założono towarzystwo polsko - katolickie »Zgoda« pod wezwaniem św. Józefa w Śmieszkowie. Do zarządu wybrano gospodarzy Horowskiego, Kulę i Wańskiego.

Nowemu towarzystwu: »Szczęść Boże!«

Zabór rosyjski.

Reformy.

Z Petersburga donoszą do »Kur. Warszawskiego«, że pozwolono na przyjmowanie telegramów w języku polskim we wszystkich miejscowościach państwa rosyjskiego.

O pomnik księcia Józefa Poniatowskiego.

»Ruś« ogłasza list otwarty podpisany przez »Polonusa« do księcia Paskiewicza, zawierający prośbę, aby ks. Paskiewicz pozwolił na przeniesienie pomnika księcia Józefa Poniatowskiego z Homla do Warszawy. Pomnik ks. Józefa, dłuta Thorwaldsena, dzieło niepospolitej wartości artystycznej, zabrano z Warszawy do Homla podczas rządów namiestnika ks. Paszkiewicza i do obecnej chwili stoi w parku homelskim, należącym do dominium Homel, które jest własnością dziedziczną ks. Paskiewiczów. »Polonus« proponuje, aby obecny właściciel Homla zwrócił pomnik Polakom. Jeśli takowy nie będzie mógł stanąć w Warszawie, niechajby go odesłano do Krakowa lub do Paryża.

Wiadomości ze świata.

„Barwy narodowe“.

Niedawno temu policya tryesteńska uwięziła na balu publicznym 3 damy, które miały toalety w kolorze białym, czerwonym i zielonym — każda z nich inny kolor. Trzy te kolory razem wzięte twarzą włoskie barwy narodowe, co komisarz uważał za podburzanie. Zaprowadzono »zbrodniarki« na policyę, gdzie wylegitymowały się jako córki poważnych rodzin znanych w mieście, a kolory toalet tłomaczyły zupełną przypadkowością. Gorliwa policya nie dała się jednak przekonać i zrobiła doniesienie do sądu. Sąd nie uznał wprawdzie za potrzebne wdrożyć dochodzeń, natomiast skazał dwóch młodzieńców za krytykę postępowania policyi na kary aresztu.

Paderewski.

»Neue Freie Presse« zapewnia, iż Paderewskiemu nie grosi niebezpieczeństwo i że będzie mógł grać tak dobrze, jak dotąd grywa. Kierujący kuracyą dr. Franczos twierdzi, że choroba jego ma charakter porażenia nerwowego. Lato przepędzi Paderewski nad jeziorem Genewskiem. Obecnie opiekuje się nim żona. Do wagonu salonowego, w którym Paderewski mieszka w podróży, dochodzą bez przerwy setki depesz i całe góry kwiatów. Według zapewnień pani Paderewskiej, cierpienie jej męża pochodzi z przepracowania, codziennie bowiem grywał na pianinie, które z sobą wozi, przez 4 albo 5 godzin porannych.

Kobiety w Anglii.

Ciekawą jest statystyka kobiet pracujących zawodowo w Anglii, która zatrudnia 212 lekarek, 140 dentystek i 2 weterynarki. Miłemu zajęciu egzekutora sądowego oddaje się 387 kobiet, 1219 pań zatrudnia się literaturą, 1966 malarstwem. Anglia ma nadto 2280 modelek, 171000 nauczycielek, 78000 dozorczyń chorych, 55784 urzędniczek, 382 agentek handlowych, 58 agentek giełdowych i 265 strażniczek kolejowych.

Kobiety angielskie nie obawiają się również i ciężkiej pracy. Statystyka wykazuje, że 8 dam pełni funkcye woźniców omnibusowych, a 660 woźniców zwyczajnych, 219 zajmuje się grzebaniem zwłok, 54 czyszczeniem kominów, 4 kotlarstwem, 6 wyrobem broni, 316 kowalstwem, 13 rzeźnictwem.

Jeżeli się zważy, że statystyka nie obejmuje robotnic fabrycznych, których jest tysiące, to usprawiedliwione są narzekania synów Albionu na niebezpieczne dla nich współzawodnictwo kobiet.

(Dalszy ciąg wiadomości w dodatku I.)

Teod. Tom. Jeż.

Siostrzane dusze.

Powieść.

7) (Ciąg dalszy.)

Pan Jagniewicz oddalił się. Obydwaj byli to panowie poważni. Pierwszy małego wzrostu, dość otyły, pulchny, rysów twarzy wydatnych, wschodnie zdradzających pochodzenie. Drugi słuszny, dobrze odżywiony, starannie wygolony, z miny na męża stanu patrzący. Jeden i drugi byli nieżonaci. Pan Armulph miał żonę, ale umarła, zostawiwszy mu do obtarcia łez miliony i dwoje dzieci; pan Jagniewicz nigdy jeszcze nie kosztował słodyczy małżeńskiego pożycia. Obydwaj liczyli wieku lat około czterdziestu i pięciu.

Szeroko otworzyła oczy pani Ewelina Prawecka, gdy mąż, nic nie mówiąc, podał jej do przeczytania zaprosiny państwa Ciołeckich.

— Coż to znaczy?

— Bal...

— Oczom własnym nie chce się wierzyć!

— I ja ledwo moim wierzę... Ale czarno na białem...

— Cóż myślą sobie ci ludzie?

— Bawić się do upadłego... Upadek jutro, więc dziś bal...

— Chyba jakaś nieznana światu otworzyła się dla nich resursa...

Pan Prawecki, adwokat, który znał na wytot interesa pana Stanisława, ramionami ścisnął.

Panie i panny powszechnie się dziwiły. Dziwiły się i gniewały.

Wieczór bowiem, na którym wystąpić miała panna Lucyna, z góry dla tej ostatniej i dla niej jednej tryumf zapewniał — tryumf, ale ostatni; a zatem ciekawy. Jutro Lucyna będzie gwiazdą upadłą; strąconą z wysokości towarzyskiej nie przez występek, ale jeszcze gorzej, niż przez występek... Występek, jeżeli on strąca w kałużę, w której piękność klapie się w wybitej aksamitem, zaprzężonej dzielnemi końmi i ilustrowanej pyszną liberyą karecie, strąca tylko przez pół. Dla gwiazdy pozostaje gwiaździstość, inna wprawdzie, zawsze jednakże olśniewająca. Upada się zupełnie przez ubóstwo, promienie nikną, blask ciemnieje, znajomi się odwracają, ludzie przez ramię patrzą. Nikomu nie życzę z wysokiej sfery wpaść w ubóstwo...

Temu przypadkowi uledz miała Lucyna. Miała zostać ubogą, — i była już nią, ale jeszcze nie faktycznie. Ten stan przejściowy budził wielką ciekawość, osłoniętą politowaniem.

Biedaczka — mówiły głośno panie i panny, rade, że je zaćmi po raz ostatni.

I czuły gwałtowne pragnienie przypatrzenia się po raz ostatni tej, która już więcej ćmić się będzie. Pragnienie to było rodzonym bratem tego, które pędzi tłumy na oglądanie wykonania wyroku śmierci.

To samo pragnienie działało także, jako podnieta i na płeć męską.

— Staś daje bal — rzekł pan Adolf, młody, wykrojony z żurnalu mód elegant, do kilku podobnych sobie, zgromadzonych na ostrygi w najpierwszej traktyjerni.

— Dostałem zaproszenie — odrzekł pan Rudolf.

— I ja dostałem — rzucili chórem panowie Leon, Gustaw, Alfred, Józef i Adam.

— Na jakąż to pamiątkę? — zapytał jeden z nich.

— Zapewne na pamiątkę nieboszczki pierwszej żony, która mu taki piękny do stracenia zostawiła majątek...

— Ten Staś poczciwy rozumnie się prowadził...

— Użył póty — zauważył Adaś, pokazując sobie palcem na gardle.

— I podobno wlazł póty — dorzucił Alfred — podnosząc dłoń na równi z uszami.

— Bo nie miał taktu w postępowaniu z wierzycielami — rzekł Rudolf znany bardzo ze zdolności zaciągania długów.

— Czemuś mu nie radził? — zapytał Alfred. — Byłbyś obarczył sumienie jednym przynajmniej dobrym uczynkiem...

— Ja się tam w dobre uczynki nie wdaję — odparł pogardliwie Rudolf.

— Jest to cały na twoje podniebienie pokarm. Tobie potrzeba, jak Stanisławowi Augustowi, asafetydą talerze wycierać!

Młodzi ludzie śmieli się, łykając ostrygi i popijając białe wino.

— Wszelako dobry uczynek byłby się w tym razie opłacił — rzekł milczący dotychczas Leon.

— W jakim względzie? — zapytano...

— We względzie panny Lucyny, która jest królewskim kąskiem.

Młodzi ludzie cmoknęli, jak gastronomowie na wspomnienie smacznej potrawy.

— Cóż z tego, kiedy brak rzeczy najesencyonalniejszej — odezwał się Rudolf. — My w dziewiętnastym wieku popsuliśmy sobie smak. Piękność nie w złotych, i do tego nie w szczerozłotych ramach, nie jest pięknością.

— Widać, Rudeczku kochany, żeś się nie zagłębiał w polityczną ekonomię, — odparł mu Adolf — która uczy, że kredyt więcej wart, niż złoto.

— Bo sam to praktykujesz — dorzucił Alfred — i tak dobrze na tem wychodzisz...

— Dzięki taktowi w postępowaniu z wierzycielami — dodał Adam.

Wzięty na fundusz Rudolf zaczął bronić swoje — jak je nazywał — pryncypia, co wywołało żywą i wesołą dyskusyę, tem weselszą, że podlewaną białem winem. Dowcipy, często płaskie, sypały się jak z rękawa; od czasu do czasu brzmiały śmiechy; wyraz »pryncypia« co chwila dawał się słyszeć. Wesoła młodzież z powodu Rudolfa wzięła i wyraz na fundusz i drwiła z pryncypiów.

Przy stoliku obok siedział jakiś jegomość, jadł beefstek, przysłuchiwał się wesołej dyskusyi i to czoło marszczył, to usta uśmiechem rozciągał. Zjadł, zapłacił i wstał. Lecz zamiast wyjść z salonu traktjerni, zbliżył się do stolika, przy którym siedzieli Alfredy i Rudolfy i wyciągając nad nimi rękę, z następującemi w dyskusyę wpadł wyrazami:

— »Pryncypia! O Pryncypia! jakbym chętnie
Powiedział prosto dziś co o was myślę!
Gdyby mi teraz w serca mego tętnie,
Nie brzmiała inna struna.«

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Osiedliłem się **w Mikołowie** jako

lekarz praktyczny

i mieszkam w domu p. Oskara Blasla w rynku.

Dr. Smolny.

Resaga cykorya jest najzdrowszą.

Baczność! Baczność!

Dawid Markus

Katowice, Rynek narożnik ul. Zamkowej

Specyalny dom garderoby
dla panów, młodzieńców i chłopców.

**Ubrania i palta dla panów,
ubrania dla młodzieńców,
ubrania dla chłopców**

od prostego do najwytworniejszego wzoru.

Sprzedaż tylko po ściśle stałych, ale bardzo tanich cenach.

Wykonanie eleg. garderoby podług miary.

Bogato zaopatrzony skład materyi.

Nabyłem pozostałe

zapasy materyi na suknie

z wielkiego domu towarowego

i wystawiam takowe po **bardzo niskich cenach**

do wyprzedaży.

Maks Fröhlich

Burowiec, przy targowisku.

Baczność!

Nie można dosyć uwagi zwracać, że przy zakupnie

garderoby dla panów i chłopców

jest każdemu przedewszystkiem rozwaga i rozsądek potrzebne.

Każdy kupujący musi sobie przed zakupnem następujące pytanie przedłożyć:

Gdzie znajdę największy wybór?
Gdzie będę rzetelnie obsłużony?
Gdzie dają mi najlepszą gwarancyę za gustowne leżenie i dobroć materyi?
Gdzie kupię po stałych cenach, żebym nie był skrzywdzony?

Odpowiedź na te pytanie znajdzie się przy zakupnie u firmy

Adolfa Kreutzbergera w Bytomiu

Rynek 4, po stronie ratusza

ponieważ firma ta z powodu jej wielkiego rozwoju jest w stanie największe korzyści przy zakupnie garderoby dla mężczyzn i chłopców każdemu udzielić.

Słonina, szynka, kiełbasa.

Prima małe szynki picnics szt. 6—7 funt. za funt 70 fen.
ff. tłusta wędzona słonina za funt 55, 65 fen.
ff. chuda wędzona słonina za funt 65, 70, 75 fen.
Prima solone mięso wołowe bez kości za funt 45 fen.

wysyła za zaliczką

H. H. Semmelhaack, Altona/Elbe.

Kartofle do jedzenia, słomę prasowaną, długą słomę oraz saradelę i łubinę

poleca
po cenach umiarkowanych

Dawid Beermann,
Skwierzyna (Schwerin a. d. Warthe).

Gliwice Rynek 21 — Dom zakupna **J. Heimann** — Bytom Rynek 7

poleca **po zdumiewająco tanich cenach**

Materye wełniane
na suknie i bluzki
w ciemnych i jasnych kolorach.

Jedwabie
na suknie ślubne, czarne i barwne, gładkie i wzorzyste.

Największy wybór
w czarnych materyach.

Płótna.

Wsypy, poszwy, adamaszek na poszwy, adamaszek na nakrycia, ręczniki, obrusy i t. d.

Osobny oddział
dla
chust tureckich, szali, czarnych szali, tibet, szali, chustek i plejdów na głowę
w wełnie i jedwabiu.

Marki rabatowe. Marki rabatowe.

Z powodu teraźniejszego niezdrowego czasu nie będą od dnia dzisiejszego ubrania i pierzyny w zastaw przyjmowane. Instytucya nasza będzie, z wyjątkiem oddziału dla złota, srebra i zegarków, aż nadal zupełnie zamknięta i przepadłe zastawy będą sprzedawane.

Lombard Zaborze.

Tanie
czeskie pierze

10 funtów: świeżo darte mk. 8.—, lepsze 10.—, białe kwiapate darte m, 15.—, 20.—, białe jak śnieg kwapiate darte mk. 25.—, 30.—.

Wysyłka przez zaliczkę franko, wolne od cła. Zamiana lub zwrot dozwolony jest za wynagrodzeniem kosztów przesyłki.

Benedikt Sachsel, Lobes 370,
poczta Pilsen, Czechy, Böhmen.

Hugo Lipschütz, Katowice, ulica Grundmanna 10.

Największy wybór w miejscu.

Materye na suknie, kolorowe, podwójnie szerokie	3.75, 3.00, 2.50, 1.90, 1.50, 1.25	**0.75**	mk. metr.
Materye na suknie, czarne	2.75, 2.50, 2.25, 1.85, 1.40, 1.25	**0.90**	mk. metr.
Sukienne materye na bluzki	1.85, 1.65, 1.40, 1.25, 1.15, 1.05	**0.75**	mk. metr.
Jedwaby, kolorowe i czarne, na fartuchy (Bauernschürzen)	6.00, 5.00, 4.00, 2.50	**1.50**	mk. metr.
Szale latowe, w bardzo ładnych **wzorach**	12.00, 9.00, 7.50, 6.00	**5.00**	mk. sztuka
Chustki na głowę, nowe desenie,	3.25, 2.75, 2.25, 1.50	**1.25**	mk. sztuka
Chusty tureckie na wesela	45.00, 35.00, 25.00, 15.00	**12.00**	mk. sztuka
Firanki, kremowe i białe	1.25, 0.90, 0.75, 0.60, 0.50	**0.40**	mk. metr.
Poszwy w ładnych deseniach	0.75, 0.60, 0.50, 0.45, 0.35	**0.32**	mk. metr.

Wsypy, Chodniki, Katuny, Ręczniki i t. d.

Usługa polska. **Najniższe ceny.**

Dom towarowy

Bracia Barasch, Katowice

Wyjątkowa oferta!

tylko póki zapas starczy!

Pończochy damskie angielskie, długie, czarne z kolorowemi pasami para **28** fen.

Pończochy damskie czarne dyament. para **24** fen.

Skarpetki męskie latowe, z kolorowemi pasami para **12** fen.

Skarpetki męskie latowe, jednokol. siwe i Macco para **14** fen.

Rękawiczki damskie „Anita“ para 19 fen.
Rękawiczki damskie „Flora“ para 24 fen.

Półrękawiczki damskie „Ida“ para 14 fen.
Półrękawiczki damskie „Charlotte“ para 22 fen.

Rękawiczki damskie „Mignon“ para 32 fen.
Rękawiczki damskie „Clara“ para 42 fen.

Fartuchy domowe z wolantem, z lacem z naramiennikami, wyjątkowo szer. i bogato ozdobione **1,48** fen.

Damskie fartuszki do ozdoby bułg. paski sztuka **24** fen.

Fartuchy domowe do ciągania dwustronne z 2 duż. kieszeniami, wyj. szer. bogato garnir. sztuka **98** fen.

Bluzy dla robotników jednokolorowe modre z dwiema kieszeniami sztuki **98** fen.

Spodnie dla robotników jednokolorowe modre sztuka **98** fen.

Parasolki damskie „Erna“ sztuka **88** fen.

Zapas **kwiatów do kapeluszy** do wyboru szt. 28, **18** fen.

Około **5000** metrów **katunu na suknie i bluzki** jasne i ciemne wzory do wyboru metr **28** fen.

Około **3000** metrów **batystu na suknie i bluzki** jasne wzory do wyboru metr **34** fen.

Około **2500** metrów **Cretonnes na suknie i bluzki** jasne i ciemne kolory do wyboru metr **42** fen.

Około **500** metrów **materyi na suknie domowe** Sortiment A—E do wyboru metr **34** fen.

Około **500** metrów **materyi na suknie domowe** Sortiment F—H do wyboru metr **45** fen.

Około **1000** metrów **materyi na suknie domowe** Sortiment K—N do wyboru metr **72** fen.

Materye jedwabne serya I Chine á jour w kratki w paski i t. d. do wyboru metr **115** fen.

Materye jedwabne serya II Chine w kratki, w paski á jour i t. d. do wyboru metr **148** fen.

Jedwabna Alpaka I pojedyncze, w deseniach, w podwójne paski, do wyboru metr **88** fen.

Zapas **półjedwabnych materyi szkockich na bluzki** metr **75** fen.

Jedwabna Alpaka II pojedyncze, w deseniach, w podwójne paski do wyboru metr **128** fen.

Różne artykuły gospodarcze.

Porcelan. garneczki do kawy dekorowane szt. 9 fen.
Porcelanowe filiżanki z złotym brzegiem z podstawkiem para 14 fen.
Porcelanowe filiżanki na porcye, karbowane para 18 fen.

Porcelanowe dejeuner 5-częściowe, elegancko dekorowane szt. 88 fen.
Kubki szklane z złotym brzegiem ¼ liter wymierzone szt. 6 fen.

Porcelan. filiżanki na porcye gładkie para 14 fen.
Kamienne kubki do kawy niebieska glazura szt. 8 fen.
Szklanki do wody szt. 4 fen.

Zapas **emalji podług wagi** funt **36** fen.

Szparagi, codzień świeżo nadchodzące.

Nakładem i czcionkami »Górnoślązaka«, sp. wyd. z ogr. odp. w Katowicach. — Odpowiedzialny Antoni Wolski w Katowicach.

Rok IV. **Dodatek I.** Nr. 110.

Górnoślązak

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

„Górnoślązak“ z bezpłatnym dodatkiem niedzielnym „Rodzina chrześciańska“ wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, kosztuje na poczcie i u agentów 1 markę 60 fen. kwartalnie, z odnoszeniem do domu 2 mk. 2 fen.

Przez lud — dla ludu!

= Telefon Nr. 1049. =

Ogłoszenia: 20 fen. za wiersz petytowy jednołamowy. Przy kilkorazowem powtórzeniu udziela się znacznego rabatu. — Reklamy: 50 fen. od wiersza.

Redakcya, ekspedycya i drukarnia znajdują się przy ulicy Beaty (Beatestrasse) nr. 16.

Wiadomości potoczne.

Śląsk.

— Reklamacye o nieregularnościach przy dostarczaniu gazet, bądź to przez pocztę lub agentów, prosimy listownie wprost do nas nadsyłać, żebyśmy każdy przypadek gruntownie zbadać i jemu zaradzić mogli.

Katowice. Jak corocznie, tak i tego lata na Zielone Świątki wyruszy liczna wycieczka do Krakowa, tego polskiego Rzymu, i jak wiadomo czytelnikom, utworzył się już w Zaborzu komitet, zachęcający do zgłaszania się tych, którzy pragną w wycieczce wziąść udział, a zapewne takich komitetów utworzy się jeszcze więcej w poszczególnych miejscowościach Górnego Śląska.

Otóż właśnie ten fakt, że komitetów takich będzie kilka lub kilkanaście, pobudza nas do tego, aby zwrócić panom przewodnikom jak i chcącym brać udział w wycieczce uwagę na rzecz bardzo ważną, która w zeszłym roku, jak nam tam wówczas wyraźnie oświadczono, nabawiła okywateli krakowskich, którzy podjęli się trudu przyjmowania i umieszczania gości śląskich, niepotrzebnych kłopotów i strat materyalnych. Dzieje się to mianowicie z tego powodu, że spora liczba ludzi, chcących wziąść udział w wycieczce, przez nieroztropność swą zgłasza się nie do jednego, lecz do dwóch, a może i trzech przewodników równocześnie. Każdy przewodnik podaje następnie do Krakowa liczbę swych uczestników, i w ten sposób uzbiera się razem naprzykład tysiąc, a w rzeczywistości jest ich może zaledwie 700, ponieważ pewna liczba osób dała się dwa lub trzy razy zapisać. Tymczasem atoli w Krakowie przygotowano już noclegi na 1000 osób, co oczywiście pociąga za sobą znaczne koszta, a tymczasem później okazuje się, że znaczną część tych pieniędzy zupełnie nie potrzebnie wyrzucono, gdyż nie zjawiło się tylu gości, ilu zapowiedziano.

Ze względu na to zwracamy się więc już dziś do wszystkich tych, którzy chcą jechać na Świątki do Krakowa, aby dali się zapisać tylko u jednego przewodnika; a dalej dobrze byłoby też naszem zdaniem, aby poszczególni przewodnicy i komitety lokalne nie podawały liczby swych uczestników i t. p. inne rzeczy wprost do Krakowa, lecz do pewnego głównego komitetu na Górnym Śląsku. Takim głównym komitetem mógłby naprzykład być już utworzony komitet w Zaborzu z p. Karolem Piechą na czele, który już nawiązał stosunki z komitetem obywatelskim w Krakowie i mógłby zatem i dalej całą sprawę poprowadzić, udzielać wskazówek poszczególnym przewodnikom i wogóle mieć nadzór na całą wycieczką — a wtedy panowałby ład i porządek.

Ten ład i porządek leży tak w interesie nas samych jak i starać się oń powiniśmy także w interesie naszych zacnych gospodarzy krakowskich, którzy nie szczędzą trudów i kosztów i przyjmują nas tak szczerze i serdecznie, prawdziwie po staropolsku — czem chata bogata tem rada.

— Pruski fiskus kolejowy robi próby, czyby pociągi nie mogły z większą szybkością jeździć, niż dotąd. Pociągi, które 90 kilometrów na godzinę ujeżdżają, trzeba zatrzymaniem hamować, a z hamulcem przejeżdżają zwykle jeszcze 400 metrów. Próby z nowemi lokomotywami na kolei wojskowej koło Berlina wykazały, że owe maszyny potrafią ujechać z pociągiem trzywagonowym 136 kilometrów a z pociągiem sześciowagonowym 128 kilometrów w godzinie. Hamulec trzeba jednak minutę przed zatrzymaniem przyciągnąć, bo maszyna hamowana jeszcze więcej niż kilometr ujedzie.

Siemianowice. Złodziejstwo tutaj kwitnie w najlepsze. W środę w nocy znów zamierzali się włamać złodzieje do pewnego tutejszego kupca, lecz zostali przez nocnego stróża spłoszeni. Uciekali tak spiesznie, że pozostawili na miejscu zbrodni fajkę, która się może przysłuży do ich wykrycia.

— W środę w nocy wybuchł pożar w Miłowicach tuż za granicą rosyjską i zniszczył do szczętu 4 wielkie gospodarstwa.

Załęże. Właściciel Kunschmann z Bytomia zatrudniał na swej tutejszej cegielni bez pozwolenia policyjnego robotników polskich z Galicyi, za co policya nałożyła na niego 30 marek kary, lecz sąd ławniczy w Katowicach, do którego się K. odwołał, zniżył tę karę na 10 marek. — Niech sobie pan K. sprowadzi teraz Rusinów, a znów będzie wszystko dobrze.

Król. Huta. Dnia 29 kwietnia przystępowały po raz 1-szy dziatki polskie do stołu pańskiego z parafii św. Jadwigi w liczbie około 240. Rano o godzinie 8 zgromadziły się wszystkie dzieci na tutejszem probostwie. Pogoda była piękna. W uroczystej procesyi prowadzono dziatki do kościoła, gdzie wygłosił ks. proboszcz Tylla piękne kazanie do rodziców i dziatek. Podczas mszy św. śpiewano bardzo piękne pieśni. We wtorek 25 kwietnia przystępowały niemieckie dzieci do stołu pańskiego których było około 410. Naturalnie, że większość tych dziatek była polskich rodziców. Po inne lata liczba polskich dziatek była większa niż obecnie. Zmieniło się to od czasu odłączenia Bismarkhuty od naszej parafii.

Lipiny. Pracodawcy starają się nietylko uzależnić od siebie jak najbardziej swych robotników, ale także starają się bardzo gorliwie rozciągnąć swe wpływy na zarządy gmin, i to w ten sposób, że wciskają swych urzędników do rady gminnej, a jeżeli wybierani są właściciele gruntów, wówczas pracodawcy oddają odnośnym swym urzędnikom jaki kawał gruntu warunkowo na własność, t. j. na czas ich przynależenia do rady gminnej. Taki wypadek zdarzył się przed rokiem w Szopienicach, lecz jak niedawno o tem donosiliśmy, wybór odnośnego urzędnika został wyrokiem sądu rzeszy w Lipsku definitywnie unieważniony, ponieważ ów urzędnik jest tylko czasowym i warunkowym właścicielem przewłaszczonego nań gruntu.

Obecnie donosi »Oberschl. Tagebl.«, że podobne rzeczy dzieją się także w Lipinach, gdzie w radzie gminnej zasiada kilku urzędników »Śl. Tow. Akc.«, którzy również nie są rzeczywistymi właścicielami gruntów, lecz także tylko na podobnych warunkach jak to było w Szopienicach. Na mocy wspomnianego wyroku sądu rzeszy zamierza gmina lipińska starać się o unieważnienie wyboru owych urzędników.

Wreszcie w Chropaczowie też nie inaczej się dzieje, gdyż i tam zasiada w radzie gminnej trzech urzędników, mianowicie inspektor górniczy Lück, zawiadowca kopalni Lauschner i sztygar Schmidt, i to na tych samych warunkach, co w Lipinach i Szopienicach. Gmina chropaczowska również założy protest przeciwko ich wyborom.

Z powyższych trzech wypadków wynika jasno, jak to pracodawcy potrafią wynaleść środki i środeczki na wszystko.

Kozle. Wyczytałem w jednym z numerów naszego »Górnoślązaka« artykuł o sprawach robotniczych. I ja bym prosił o umieszczenie korespondencyi w sprawie naszej kasy chorych i naszych lekarzy. Jeżeli opłacamy tak drogo kasę chorych za siebie, żony i dzieci, to mamy prawo domagać się o lepsze lekarstwa, któreby odniosły pożądany skutek, gdyż obecnie nieraz musimy się często udawać do prywatnego lekarza, którego z własnej kieszeni zapłacić musimy i ponosić koszta apteki. Dla robotnika, który zarabia dziennie 1.80 do 2.20 to wydatek taki jest bardzo trudny.

Jako dowód mego twierdzenia niechaj posłuży następujący wypadek:

Żona pewnego robotnika zachorowała dość niebezpiecznie, lekarz kasowy był 2 razy u chorej, zapisał jej proszki, ale stan chorej pogarszał się z każdym dniem, tak że musiano zawezwać lekarza p. dr. Trzebiatowskiego, który w krótkim czasie chorą wyleczył. Taki sam wypadek zdarzył się z córeczką pewnego robotnika. Dopiero po zawezwaniu dr. Trzebiatowskiego dziewczęciu się polepszyło.

Nie chcę tu powiedzieć, jakoby lekarze kasowi nie znali się na sztuce lekarskiej lub nie sumiennie leczyli, tylko zarząd kasy wymaga od nich za wiele. Stosunki zdrowotne w naszej fabryce tez dużo pozostawiają do życzenia. Gorąco dochodzi nieraz do 30 stopni w halach maszynowych, a gdy tak wypadnie 24 do 36 godzin z rzędu pracować, to nic dziwnego, że ani człowiekowi jeść się nie chce. Poprawy stosunków doprosić się nie możemy, więc na tej drodze jeszcze raz prosimy o zmianę na lepsze a pana inspektora procederowego prosimy, aby dokładniej zbadał stosunki zdrowotne w fabryce.

Fabryka stoi już tyle lat, to mogła się postarać już o to, aby złemu zaradzono.

Robotnicy bierzcie się do oświaty, czytajcie »Górnoślązaka« bo on was najlepiej broni i oświeca. Jeżeli oświata wśród tutejszych robotników się wzmoże, natenczas będziemy mogli skutecznie przeprowadzać nasze życzenia.

Ostatnie wiadomości.

Wojna.

Nowa dywizya japońska.

Paryż. Agencya Havasa donosi z Szangaju, że w Gensen jest skoncentrowana Japońska dywizya piechoty, której część maszeruje ku północy przez dolinę rzeki Tumen.

Londyn. Z Szangaju donoszą, że japońska dywizya wylądowała koło Genzan i że doliną granicznej rzeki Tiumen maszeruje na Władywostok. — Droga z Genzan do Władywostoku wynosi 750 kilometrów ciężkiego górskiego terenu. Drogę tę trzeba odbywać ścieżkami.

Werbowanie marynarzy przez Rosyę.

Berlin. Z Hamburga odchodzi okręt »Pozejdon«, który przewiezie 220 z werbowanych tam przez Rosyan marynarzy do Libawy. Marynarze ci podjąć mają służbę na 5 okrętach, nabytych w Hamburgu przez Rosyan. Okręty transportowe, przeznaczone dla czwartej eskadry rosyjskiej opuszczają Libawę w połowie przyszłego tygodnia. »Pozejdon« popłynie prosto przez kanal cesarza Wilhelma do Lipawy.

Wycieczka z Władywostoku.

Tokio. Jak tu słychać, widziano dwa okręty władywostockiej eskadry we wtorek koło Aomory.

Okręty rosyjskie.

Tokio. Potwierdza się, że 9 b. m. widziano koło Aobori dwa okręty wojenne rosyjskie, prawdopodobnie »Rossya« i »Gromoboj«. Od dnia 9 b. m. nie widziano już żadnych okrętów.

Londyn. Angielski okręt »Koromadyn«, który jechał z Hongkong do Singapore, stwierdza, że dnia 8 b. m. przejechała rosyjska flota, złożona z 22 okrętów w pobliżu Wankoung i była widzianą koło wybrzeża anamskiego. Okręty wojenne rosyjskie zarzuciły kotwicę na francuskich terytoryalnych wodacs anamskich i brały tam węgiel. Okręty te rozpoznano, jako flotę Rożdiestwieńskiego a w 7 godzin później przybyła 3 eskadra w pobliżu Kap Padaran. Połączenie się obu flot nastąpiło we wtorek rano.

Rozruchy w Żytomierzu.

Żytomierz. Wczoraj znów pootwierano sklepy. Podczas rozruchów zabito 15 żydów i 3 chrześcijan, 81 żydów i 8 chrześcijan raniono. Dnia 7 b. m. prystaw Fujarow, gdy wychodził z restauracyi, został zastrzelony z rewolweru. — Sprawcę ujęto. Nazywa się Sidorczuk.

Zamach na prochownię.

Szczuczyn (gubernia łomżyńska). Wczoraj w nocy cztery uzbrojone osoby usiłowały wykonać zamach na prochownię 4 pułku dońskich kazaków, widocznie w zamiarze wysadzenia jej w powietrze. Mimo energicznego pościgu, nie udało się sprawców schwytać.

Zabicie pułkownika.

Niżny Nowogród. Do pułkownika żandarmeryi Gressnera dano kilka strzałów rewolwerowych u bramy domu w chwili, gdy wracał o godzinie pół do 12 z teatru. Pułkownik został zabity.

Również dozórca domu jest ciężko ranny. Mordercę ujęto. Twierdzi on, że jest szlachcicem i nazywa się Nikiforów.

Dla głodnych rodaków pod zaborem rosyjskim

złożyli w dalszym ciągu:

A. O. z Nowych Hajduków 2 mk, Wojciech Kosz z Szarleju 5 mk, biedna wdowa z Lipin 1 mk, J. L. z Orzegowa 1 mk i 50 fen.

Razem dotąd wpłynęło 71 mk 30 fen.

Na ręce p. dr. Hylli przysłał ks. Jacek z Górnego Śląska 20.05.

Sprawy towarzystw.

Bytom. Baczność druhowie! Zwyczajne zebranie tow. gimn. »Sokół« w Bytomiu odbędzie się w niedzielę dnia 14 bm. na sali »Bergkeller« ul. Gojowa 10—11. Na porządku dziennym odczyt oraz bardzo ważne sprawy. O liczne i punktualne przybycie prosi

Wydział.

Nadesłane.

Czytelników moich zawiadamiam, że w wtorek, środę i czwartek wyjeżdżam i proszę was, abyście gazetę przez te trzy dni od p. Warwasa odbierali, który w tym samem domu na pierwszem piętrze mieszka. *Franciszek Rychter*, agent »Górnoślązaka«.

Nowości
w konfekcyi damskiej
Najnowsze
kapelusze damskie
a jednak przytem najtańsze.

Śliczne sukienki dziecięce.

Nowości
w bluzkach.

Nowości
w sukniach kostjumowych.
Nowości **w gorsetach**
Nowości w obuwiu
Największy wybór w **wózkach dziecięcych** od 8,50 do 45 mk.

Dom towarowy H. Herzberg Zaborze.

Na-grobki

w bardzo wielkim wyborze na składzie.
Czyste wykonanie przy długoletniej gwarancyi.

Bezpłatna odstawa i ustawienie

na wszystkich cmentarzach G. Śląska.

Gorzawski & Reinhold
rzeźbiarz i kamieniarz
Gliwice, ul. Nowowiejska, naprzeciwko dworca.
Jedyny katol. interes w Gliwicach.

Wszelkie prace introligatorskie oprawa książek do nabożeństwa, zeszytów, obrazów i t. d.

wykonuje prędko, gustownie i po cenach umiarkowanych

Księgarnia i introligatornia
Józefa Gedigi i Sp.
w Załężu.

Zdumiewająco tanio!
Wysyłka
instrumentów muzycznych.
Proszę żądać katalogi bezpł. Przy zamówieniach daję przy powoływ. się na owe ogłosz. jako dodatek 10 proc. rabatu.
Versandhaus Eduard Lenk
Berlin O., Samariterstr. 15.

Zdrowie jest największym skarbem.

Ażeby uniknąć chorób, jak reumatyzm, brak apetytu, zaziębienie, kaszel, chrypka, astma i t. d. zależy wszystko na **URYNIE,** którą ja bezpłatnie badam i chętnie porady darmo udzielam.

Dla rolników polecam wszelkie leki potrzebne w gospodarstwie dla bydła, koni, krów, świń itd. bo mam własne laboratoryum.

Zwracam uwagę na pisma dziękczynne, które już dawniej otrzymywałem.

Staraniem mojem będzie zawsze i w każdej chwili uprzejmie i rzetelnie Szanowną Publiczność obsłużyć. Proszę przeto między sąsiadami opowiadać o mnie.

O łaskawe poparcie prosi
Bernard Pitsch,
drogerya, RACIBÓRZ,
Wielkie Przedmieście 24.

Bank ludowy
w Raciborzu

ul. Panieńska 9 — ul. Panieńska 9

przyjmuje wkładki szczędności zacząwszy od jednej marki w każdej wysokości, płacąc od nich

4% za wypowiedzeniem ćwierćrocznem
$3^1/_2$% za wypowiedzeniem miesięcznem
3% za wypowiedzeniem trzydniowem;

udziela pożyczek na weksle przy ćwierćrocznej odpłacie dziesiątej części po 5%

Kto chce otrzymać pożyczkę, musi wstąpić jako członek.

Bank otwarty codziennie z wyjątkiem Niedziel i Świąt; godziny kasowe od 8—12 przed poł. i od 2 do 5 popołudniu.

H. Epstein, handel skór,
Katowice, Rynek 8.
Największy skład skór na podeszwy, Fallleder (skóra przyszwowa), cholew, skór dla siodlarzy, włosów, szabraków i filców.
— Ściśle rzetelna usługa zapewniona. —

Niemieckie pierwszorz. kołowce i koła motorowe »Roland« na życzenie na odpłatę. Zaliczki przy kołowc. 20—40mk. Odpłata mies. 7—10 mk. Za gotówkę dostarcz. kołowce już od 65 mk. Proszę d. żąd. cennika.

Przybory do kół bardzo tanio.

Roland-Maschinen-Gesellschaft in Cöln 212.

Polecam po najtańszych cenach:
Pokost (Firniss) od **30** fen. za funt.
Farby w oleju i suche, pędzle, karbolineum, gips, cement.
Drogerya pod Orłem
Władysława Długiewicza w Załężu
w domu mistrza piekarskiego Michatza.

Otto Unverhau

Laurahuta-Siemianowice
poleca się jako źródło zakupna na wszystkie gatunki
zegarków
i towarów złotniczych.
Ściśle rzetelny skład.
Pierwszy warsztat reparacyjny.

Kołowce. . . Przynależności.
Warsztat — reparacyjny.
Th. Kostowski
Nowawieś przy Wirku.

Do nowych budynków
poleca
wszelkie materyały budowlane
jak tregry, cement, gips, trzcinę, gwoździe, piece żelazne, okucia do okien i drzwi i t. d.
— Najtańsze ceny. —
S. Wrzeszinski dawniej **Adolf Igel**
ul. Grundmańska **Katowice** ul. Grundmańska.

Korzystna wyprzedaż obuwia
po zdumiewająco tanich cenach.
Buty do roboty tylko **6,00 mk.**
Alfred Wachsmann
Bytom G.-S., ulica Krakowska 25
skład skóry i obuwia.

Kto chce pieniądze oszczędzać przy **kupowaniu mebli,** niech idzie do firmy

Louis Keins,
Król. Huta, ul. następcy tronu 47
filia: **Bytom,** ul. Dyngosa 66
w nowym domu p. Adolfa Loewy.

Kanapy	od	**30**	**mk.**	pocz.
Szafy	„	25	„	„
Komody	„	18	„	„
Stoły przed kanapy		10	„	„
Krzesła	„	2	„	„
Ramy do firanek	„	0,75	„	„

Jan Swoboda, mistrz krawiecki
Feldstr. 3 ✱ **Bottrop** (Westf.) ✱ Feldstr. 3
wykonuje
ubrania gustownie pod gwarancyą dobrego leżenia.
W nagłych wypadkach w jak najkrótszym czasie.
Wielki wybór **materyi** na ubrania wszelk. rodzaju.

Oszczędności i wkłady
przyjmujemy i płacimy:

przy wypowiedzeniu	kwartalnem	5	procent,
„	„ półrocznem	$5^1/_4$	„
„	„ całorocznem	6	„

od dnia złożenia pieniędzy, obliczając procenta co pół roku. — **Pewność zupełna!**

„Kujawski Bank Parcelacyjny", E. G. m. b. H.
w Inowrocławiu (Inowrazlaw).

„Dzieje Polski"

z ilustracyami przez **Juliana Baczyńskiego.** Dzieło to obejmuje 944 stron, zawiera około 200 pięknych ilustracyi, które przedstawiają portrety królów, hetmanów, starożytne zamki, kościoły, bitwy i osiem mapek. Dzieło napisane językiem czysto polskim i tak zajmująco, że się je czyta jak powieść jaką.

Cena egz. brosz. 6 mk., egz. karton. 7 mk., egz. opr. 7,50 mk. Na portoryum należy dołączyć 30 fen. Zamawiać trzeba:

„Górnoślązak", Kattowitz O.-S.

Z powodu **przeniesienia interesu**

wyprzedaż uprzątająca olbrzymich zapasów

naszych światoznanych

fabrykatów obuwia po nadzwyczaj wyjątkowych cenach!

Nigdy nie powróci tak dogodna sposobność, aby załatwić zapotrzebowanie swe

na Zielone Swiątki.

Prosimy zważać na nasze wystawy.

78 własnych interesów

Conrad Tack & Co.

Największe w Niemczech **fabryki obuwia** w BURG p. Mgdb.

Dom sprzedaży Bytom: ul. Dworcowa 28/29.

Meble, lustra, towary wyściełane

kupuje się za gotówkę najtaniej u

Karola Slotoscha w Król. Hucie, teraz ul. Cesarza 39 (Kaiserstr.)

M. Sachs, dawniej S. Stark, Katowice, ul. August-Schneidera 2

obok kawiarni Danzigera.

Ubrania dla panów tylko 11,50 mk. w wszystkich kolorach.

Ubrania dla dorostków tylko 8,75 mk. dobre wykonanie.

Ubrania dla przystępujących do Komunii św. od 7,50 mk. pocz. wyśmienite leżenie.

Złote i srebrne towary.

Budziki z odstawką	od 1,60	pocz.
Nikl. remontoary, 30 werków	od 3,25	pocz.
Czysto srebrne remontoary	od 6,90	pocz.
Czsto srebr. zegarki damsk.	od 6,75	pocz.
Czysto zł. łańc. na szyję 130 cm. dł.	od 12,50	pocz.
Czysto złote pierś lonki .	od 0,95	pocz.
Czysto srebrue broszki . .	od 0,30	pocz.

Wysyłka za zaliczkę lub poprz. nadesł. pieniędzy. Ryzyko wykl.; jeżeli się towar nie podoba, zwr. pien.

Zegarki wszelk. rodzaju.

Julius Busse

Berlin C. 19, Grün-Strasse 3/4 P.

Bogato ilustrowany katalog.

Wszelkiego rodzaju zegarki, łańcuszki, złote, srebrne, niklowe i bronzowe towary, instrumenty optyczne, aparaty fotograficzne, instrumenty muzyczne, towary skórzane i stalowe, pojedyńcze części do zegarków i narzędzia.

Katalog bezpłatnie i franko.

Artykuły optyczne.

Serwisy do kawy nikl. 4-częśc. 3/4 ltr.	od 3,20	pocz.
Koszyki do chleba	od 0,45	pocz.
Garnitury stołowe posrebrzane	od 2,40	pocz.
Albumy do fotografii	od 1,00	pocz.
Instrum. muzyczne z płytami	od 3,90	pocz.
Lornetki w pochewkach . . .	od 3,50	pocz.

Prawdziwie tanie i rzetelne źródło zamówień dla odsprzedających, zegarmistrzów i handlarzy.

Aparaty fotograficzne.

Już teraz można zapisywać „Górnoślązaka“ na miesiąc czerwiec za 54 fen., z odnoszeniem 68 fen.

Laurahuta-Siemianowice **„Złote 50“** Laurahuta-Siemianowice

Największy specyalny skład garderoby męzkiej i dla chłopców.

Z powodu wielkich zakupnów jestem w stanie wyjątkowe sprzedaże w ubraniach dla mężczyzn chłópców i dzieci jak następuje sprzedawać:

Spodnie w każdej wielkości i szerokości.

Ubrania dla panów, czarne i barwne od **9,25** mk. pocz. **Ubrania dla panów, sukienne, trykotowe, i rypsowe** od **13,25** mk. pocz. **Ubrania dla panów, tylko nowości** od **15,50** mk. pocz. **Ubrania dla panów tak dobre jak na miarę** od **18,75** mk. pocz. **Ubrania ślubne z croise i sukna** od **18,00** mk. pocz. **Ubrania dla chłopców i dorostków** od **5,25** mk pocz. **Ubrania dla dzieci z materyi i kamg.** od **2,25** mk. pocz.

Jako **wyjątkową sprzedaż** polecam około **500** par spodni dla mężczyzn z materyi i kamgarnu od **2,25** mk pocz. tylko tak długo jak zapas starczy. Nowo nadeszły **żakiety listre**, płócienne i z materyi kudłatej. Największy wybór w płótnach i włosistych ubraniach dla chłopców. **Nowości w żakietach damskich i dla panienek** zawsze są na składzie.

W dalszym ciągu polecam mój wielki sortowany skład **kapeluszy, bielizny, krawatów, parasoli, lasek i t. d.** Kapelnsze słomkowe dla panów i chłopców już od 35 fen. począwszy.

Ubrania robocze dla górników i hutników w największym wyborze.

Latowe palta w wielkim wyborze.

Usługa polska! Wykonuję na miarę w przeciągu 4 dni od 24 mk. począwszy. Usługa polska!

„Złote 50” właściciel Sally Baum

Laurahuta-Siemianowice, ul. Bytomska.

Poniedziałek, wtorek, środa. **Tylko póki zapas.**

Bracia Barasch

Królewska Huta

Kapelusz marynarski
z wstążką aksamitną ozdobiony sztuka 68 fen.

Kapelusz okrągły
z materyi słomianej z wstążką i kwiat. sztuka 2,95 fen.

Kapelusz szagi
z plisirowanego szifonu wstążka i kwiaty sztuka 2,75 fen.

Fason „Bolero“
ozdobiony z obwódką i koronką 3,45 fen.

Kapelusze słomiane **męskie** i dla **chłopców** w wielkim wyborze.

Znacznie tania cena.

Zapas czarnego jedwabiu „DAMMASSE“
dobry gatunek metr **1,78** mk.

Kapelusz marynarski
z wstążką Chinc ozdobiony sztuka 98 fen.

Kapelusz okrągły
Jett Chiffon i kwiaty sztuka 3,25 fen.

Toque
z wyciągnionego Chiffon z wstążką Liberty i kwiat. 4,85 fen.

Kapelusz okrągły
z wyciągnionego Chiffon, z agrafką i pose 5,95 fen.

Materye do prania.

Chemise metr 24 fen.	Jedwabie do prania imitowane metr 29 fen.
Materye do prania kratkowane i z pasami metr 29 fen.	Materye na bluski „kratki“ metr 49 fen.

Nowości w materyach do prania w wielkim wyborze.

Materye na suknie.

Crepe kolorowe metr 64 fen.	Szewiot kolorowy metr 69 fen.
Zapas *Materyi na suknie* teraz metr 98 fen. wartość do 1,88 mk.	Zapas *Materyi na suknie i bluzki* teraz metr 1,28 f. wartość do 2,98 mk.

Konfekcya damska

zapas bluzek, serya	I.	II.	III.	IV.
	3,75	2,65	1,95	88 fen.

Zapas czarnych *Żakietów damskich* teraz 8,75 fen. dawniejsza cena sprzedaży do 24,50 fen.	Zapas czarnych *Żakietów damskich* teraz 4,95 fen. dawniejsza cena sprzedaży do 15,75 fen.

Bielizna.

Koszule damskie z zapinaniem na przodku sztuka 68 fen.	**Materye na koszule** metr 19 „
Koszule damskie z zapinaniem na ramieniach sztuka 98 „	**Ręczniki kuchenne** sztuka 14 fen.
	Ręczniki białe sztuka 29 „
	Prześcieradła białe sztuka 98 „

Obuwie.

Buciki damskie do sznur. para 3,95 m.	**Buciki męskie** do sznur. para 6,45 m.
Trzewiki „ salonowe para 1,95 m.	**Buciki meskie** ciągowe para 4,45 m.
Trzewiki „ nocne para 79 fen.	**Trzewiki dziecięce** m. 1,10, 79 fen.
Pantofelki damskie i męskie para 25 fen.	*Pantofelki dziecięce* para 19 fen.

Codziennie świeże szparagi
funt **56** fen.

szparagi do zupy
fnnt **32** fen.

odpadki szparagowe
funt **22** fen.

Kapelusze dziecięce
z Ponge z kwiatami sztuka 1,98 fen.

Napój majowy
but. **69** fen.

Sok malinowy
z sokiem wiśniowym
but. **54** fen.

Wino węgierskie
cała but. orig. **88** fen.

Trabener
but. **54** fen.

Wszystkie towary tylko w sprzedaży detalicznej. Bez rabatu.

Nakładem i czcionkami »Górnoślązaka«, sp. wyd. z ogr. odp. w Katowicach. — Odpowiedzialny Antoni Wolski w Katowicach.

Rok IV. **Dodatek II.** Nr. 110.

Górnoślązak

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

„Górnoślązak“ z bezpłatnym dodatkiem niedzielnym **„Rodzina chrześciańska“** wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, kosztuje na poczcie i u agentów **1 markę 60 fen.** kwartalnie, z odnoszeniem do domu **2 mk. 2 fen.**

Przez lud — dla ludu!

= Telefon Nr. 1049. =

Ogłoszenia: 20 fen. za wiersz petytowy jednołamowy. Przy kilkorazowem powtórzeniu udziela się znacznego rabatu. — Reklamy: 50 fen. od wiersza.

Redakcya, ekspedycya i drukarnia znajdują się przy ulicy Beaty (Beatestrasse) nr. 16.

W codziennem życiu

z jego różnemi wymaganiami będzie tylko temu dobrze, który czyta gazetę, która go w każdej sprawie poucza i daje mu zachętę i siłę do dalszej walki o byt, a zarazem informuje go stale w dziale ogłoszeń o różnych interesach i t. d. Takiem pismem polskiem pod zaborem pruskim jest

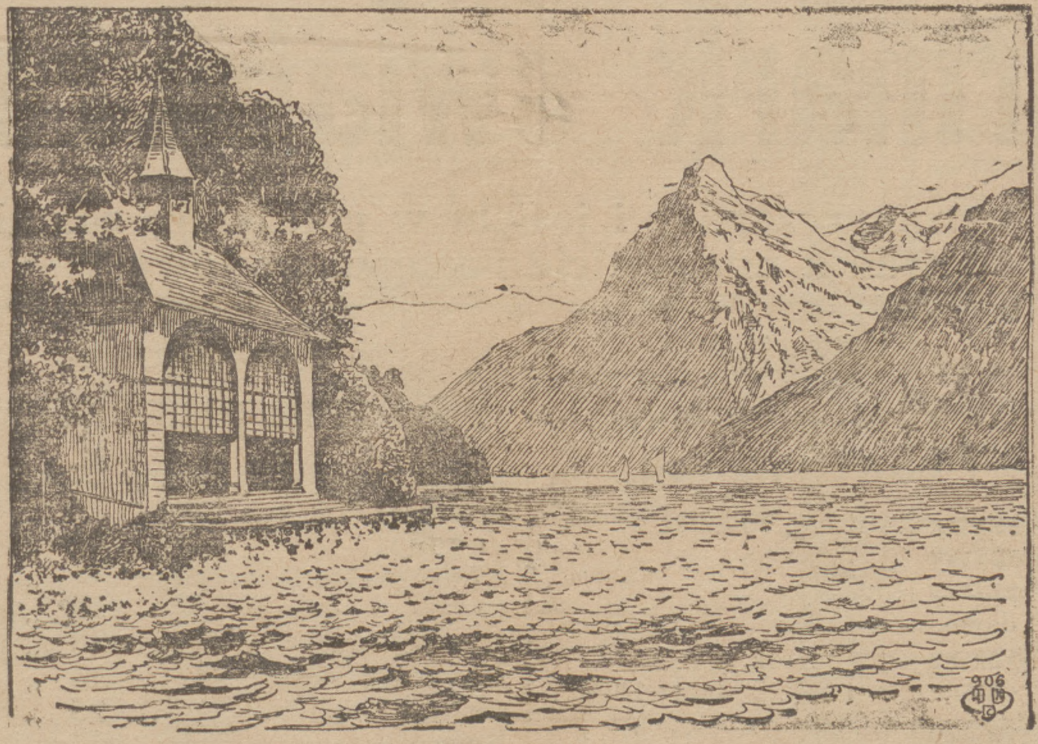
„Górnoślązak“.

Tysiące czytelników jego mogą poświadczyć, że czytanie »Górnoślązaka« przynosi im nieocenione korzyści. Ponieważ tysiące ludzi czyta »Górnoślązaka«, dla tego każde podane w nim ogłoszenie

przynosi pożądany skutek.

Abonament wraz z bezpłatnym niedzielnym dodatkiem »Rodzina chrześciańska« kosztuje na czerwiec 0,54 mk., z odnoszeniem do domu 0,68 mk. W każdej miejscowości obwodu przemysłowego można zamawiać u naszych agentów (roznosicieli).

Kaplica Tella.

Kaplica Tella
nad Jeziorem Ur w Szwajcaryi.

W wspaniałym dramacie swoim »Wilhelm Tell« maluje niemiecki poeta Fryderyk Schiller w cudnych i nadzwyczaj żywych barwach walkę o wolność narodu szwajcarskiego z niemieckiem cesarstwem Habsburgów. Duszą tej walki był Wilhelm Tell, i przeciwko niemu też pałał największą nienawiścią namiestnik cesarski w Szwajcaryi, groźny Gessler, który wreszcie schwytawszy Tella, kazał mu strzelać do jabłka, położonego na głowie jego synka. Lecz Tell, który był znakomitym strzelcem, jabłko zestrzelił, nie drasnąwszy swego dziecka. Gessler chciał następnie Tella osadzić w lochach więziennych swego zamku, lecz podczas przejazdu przez jezioro Ur zerwała się wielka burza, która rzuciła łódź na skały nadbrzeżne, z czego korzystając, Tell wyskoczył na ląd, odpychając równocześnie łódź z powrotem od brzegu na fale jeziora. Krótko potem Tell zastrzelił Gessiera w wąwozie pod Küssnacht, co dało hasło do ogólnego powstania, które zakończyło się zwycięstwem Szwajcarów.

Na miejscu, gdzie Tell wyskoczył z łodzi, uciekając z rąk Gesslera, postawił lud szwajcarski na pamiątkę zwycięstwa kaplicę, zwaną kaplicą Tella.

Unterzeichneter abonnirt hiermit bei dem Kaiserl. Postamt für den Monat Juni d. J. die in Kattowitz erscheinende Tageszeitung

„Górnoślązak“
mit der Gratisbeilage
„Rodzina chrześciańska“
für zusammen **0,54 Mk.**, mit Abtrag
0,68 Mk.

(Imię i nazwisko:) ....

(Mieszkanie): ....

Obige M. .... erhalten zu haben, bescheinigt

.............................., den 190

Kaiserl. Post ....

Kwit powyższy prosimy wyciąć, wypełnić, i oddać wraz z pieniędzmi na poczcie.

Farby, lakiery, pokosty, pędzle, bronze.
Mydełka toaletowe i perfumy.
Wielkanocne jajka z cukru. Czekoladę. Wina medycynalne i esencye do wódek.
Cygara, papierosy, karty z widokami i powinszowania
poleca
Drogerya pod Aniołem
B. Długiewicz, Bogucice.

Norddeutscher Lloyd, Bremen,
Towarzystwo żeglugi parowej.

Regularne linie pospiesznych i podwójnośrubowych parowców.

Bremen — Nowy York.

Podwójne śrubowe parowce pospieszne:		Podwójne śrubowe parowce pocztowe:	
D. Kronprinz Wilhelm	16 maja.	D. Barbarossa	20 maja.
D. Kaiser Wilhelm der Grosse	23 maja.	D. Friedrich der Grosse	27 maja.
D. Kaiser Wilhelm II	30 maja.	D. Grosser Kurfürst	3 czerwca.
D. Kronprinz Wilhelm	13 czerwca.	D. Prinzess Alice	10 czerwca.
D. Kaiser Wilhelm der Grosse	20 czerwca.	D. Bremen	17 czerwca.
		D. Barbarossa	24 czerwc.

Z Bremen do Baltimore, wprost.

D. Neckar	18 maja.
D. Main	25 maja.
D. Hannover	1 czerwca.
D. Cassel	8 czerwca.
D. Breslau	15 czerwca.

Bremen — Galveston.
Bremen — Brazylia.

Proszę dokładnie zważać na moją firmę!

Emanuel Geiger nast.

Król. Huta

tylko przy ulicy Następcy tronu nr. 13.

Proszę dokładnie zważać na moją firmę!

Jarmark świąteczny.

Zakupiłem za gotówkę ogromne zapasy i jestem w położeniu, zdumiewająco tanio sprzedawać a mianowicie następujące towary:

Oddział materyi na suknie.

Około 10000 mtr. najnowszych materyi w wszelkich kolorach, dawniejsza wartość mtr. 1,20 do 4 mk., teraz 70 fen. do 2,50 mk. za metr.

Około 1000 mtr. satynowanego sukna 110 cm. szerokie, dawn. mtr. 2 mk., teraz 1,35 mk.

Około 2000 mtr. satynowanego sukna, dawniej mtr. 1,50 mk., teraz 95 fen.

Zapas szewiotu, dawniej mtr. 1 mk., teraz 65 fen.

Zapas crepe Mohair, dawniej mtr. 1,10 mk., teraz 58 fen.

Zapas „Diagonal", wyjątkowo szerokie, dawniej mtr. 2,80, teraz 1,65 mk.

Zapas sukna cremowego, wyjątkowo szerokie, dawniej metr. 1,20 mk., teraz 75 fen.

Zapas „Alpaca", wyjątkowo szerokie, dawnej mtr. do 3 mk., teraz 1,80 mk.

Olbrzymi wybór w czarnej i białej materyi na suknie.

Wielki zapas materyi jedwabnej na suknie i bluzki, olbrzymie tanio.

Oddział towarów płóciennych i bawełnianych.

Poszwy dawn. mtr. 40	teraz 27 fen.	
Poszwy „ „ 60	„ 42 „	
Poszwy jedna szerok. dawn. mtr. 75 fen.	teraz 54 fen.	
Poszwy jedna szerok. dawn. mtr. 1 mk.	teraz 70 fen.	
Wsypy dawn. mtr. 50	„ 37 „	
Wsypy „ „ 90	„ 55 „	
Wsypy jedna szerok. dawn. metr 80 fen.	teraz 63 fen.	
Wsypy jedna szerok. dawn. mtr. 1.40 mk.	teraz 95 fen.	

do najlepszych gatunków.

Damasty	bajecznie tanio
Damasty na pokr. łóżek	„ „
Gradele	„ „
Linony	„ „
Trawnice	„ „
Płótna	„ „
Półpłótna	„ „
Piquébarchany	„ „
Płótna na prześcieradła	„ „
Płótna na zapaski	mtr. 33 fen.
Płótna na zapaski 130 cm. szerokie	„ 53 „
Płótna na zapaski prima	„ 50 „
Płótna na zapaski 130 cm. szerokie	„ 68 „

Znacznie zniżone ceny i przy najlepszych gatunkach.

Oddział materyi na podszewki.

Cöper w wszystk. kolor mtr.	27 fen.
Jaconet „ „	„ 28 „
Jaconet	„ 19 „
Podszewka (Rauschfutter)	25 „
„ pa.	„ 33 „
Reversible metr	28 „
Reversible pa.	„ 43 „
Orlin	„ 25 „
Satyn w wszystk. kol.	„ 57 „
Linon	„ 33 „
Dowlas	„ 27 „
Sukno na koszule	„ 18 „
Kitaj	„ 21 „

tylko póki zapas starczy.

Artykuły dla panów.

Kołnierzyki	szt. 15 fen.
Półkoszulki	„ 32 „
„ pa. 4 płóc.	„ 50 „
Krawaty batist. białe	„ 2 „
„ wszelkie kolory	„ 10 „
Rękawiczki	bajecznie tanio.
Ochraniacz kołn.	„ „
Koszule wierzchnie	„ „
Trikoty	„ „
Skarpetki	para 4 fen.

i t. d. i t. d.

Zapas parasolów deszczowych szt. 1,20 mk.

Oddział towarów krótkich.

Igły	listek 1 fen.
Szpilki	„ 2 „
Igła do cerowania 2 szt.	1 „
Igły do włosów	listek 2 „
Guziki patent. (Druckknöpfe) gwarant. bez rdzy	tuzin 9 fen.
Koronki	bajecznie tanio.
Obsadzki	„ „
Taśmy jedwabne	„ „
Gorsety	„ „

Bielizna, zapaski itd.

Zapas obrusów	szt. 78 fen.
Zapas okryć z perłami	szt. 95 fen.
Zapas ręczników	szt. 12 fen.
Zapas ręczników I gatunek	szt. 28 fen.
Zapas chustek do nosa, białe	szt. 8 fen.
Zapas chustek do nosa dla dzieci	szt. 3 fen.
Zapas kaftaników dla pań	szt. 1,18 mk.
Zapas spodniców dla pań, wartość dawniejsza 9 mk., teraz	szt. 3,25 mk.
Zapas spodnic białych dla pań	szt. 1,20 mk.
Zapas koszul dla pań	szt. 75 fen.
Zapas majtek dla pań	szt. 90 fen.

Wszelkie gatunki zapasek dla pań i dzieci po zdumiewająco tanich cenach.

Odprzedającym nie sprzedaję.

Konfekcya damska bajecznie tanio. **Wszelkie artykuły dla krawców i modnistek.**

Materye do prania: katuny, satyny, organdis, mousselin. Nadchodzą wszelkie nowości.

Bluzki damskie	**ubrania dla panów**
Kołnierze „	**ubrania dla dorostków**
Żakiety „	**ubrania dla chłopców**

po bardzo tanich cenach.

Resztki! Ilość resztek wszystkich gatunków towarów po ¼ dawniejszej ceny.

Firanki, dywany, materye na chodniki, obrusy, kołdry i kołdry stepowane w olbrzymim wyborze po zdumiewająco niskich cenach.

Emanuel Geiger nast., Król. Huta

Proszę dokładnie uważać na moją firmę. **tylko ul. Następcy tronu 13.** Proszę dokładnie uważać na moją firmę.

Kto u mnie kupuje, zaoszczędza pieniądze.

Najważniejsze zapytanie dla cyklistów: Gdzie sobie kupię koło?

Tylko u

Wiktora Deutscha w Gliwicach.

Ponieważ powyższa firma najdalej sięgającą gwarancyę daje, co pozamiejscowe firmy Panu dać nie mogą. Przy zakupnie nowego koła reparacye bezpłatnie, wolna wysyłka. Bez straty czasu.

„Wartko“ kołowce 68,50 mk.

z pełną gwarancyą.

Odwiedzenie moich olbrzymio wielkich zapasów każdemu dozwolone.

Ilustrowane katalogi darmo.

Wiktor Deutsch, Gliwice, ul. Mikołowska 15.

Największy wysyłkowy dom rowerów na G. Śląsku.

Józef Manneberg, skład żelaza

Rybnik, Rynek

poleca

wszelkie artykuły budowlane,

tregry żelazne, gwoździe, gips, trzcinę, tekturę (papę) na dachy, okucia do okien i drzwi, maszyny rolnicze.

Prima opolskie dachówki cementowe i flizy

oraz wszystkie

sprzęty domowe i kuchenne.

Tanie ceny! Wielki wybór!

Zegarki, ozdoby biżuteryjne wszelkiego rodzaju kupuje się najlepiej u

Józefa Machatzek,

Laurahuta-Siemianowice.

Warsztat reparacyjny dla zegarów i biżuteryi.

Moritz Pinkus.

Główny skład: **Zabrze,** ul. Następcy tronu

Filia: **w Swiętochłowicach** ul. Dworcowa naprzeciwko kościoła kat.

Skład wszelkiego rodzaju skór wierzchnich i na podeszwy, dalej

wszelkie artykuły szewieckie.

Skóry łupane na pantofle. **Najniższe ceny.**

Komu na dobrym a przednim papierosie zależy, ten powinien zawsze tylko papierosy „ABUR“ żądać; które w każdej cenie są do nabycia!

„ABUR“ rosyjska . . fabryka . . . papierosów . . . w . . . Poznaniu . . .

A. Pinczower, skład skóry

Bytom ul. Krakowska.

Wszystkie gatunki skóry, nieprzemakalne ubrania skórzane i z sukna żaglowego, sukna woskowane, linoleum (skóra na podłogę).

Zupełna wyprzedaż

jeszcze w bogatym wyborze zapasów

konfekcyi damskiej.

Żakiety, Saccos, peleryny, kołnierze

wyprzedaje się z powodu kończącego się sezonu

po bajecznie niskich cenach.

Materye do prania

śliczne desenie.

Perkale	metr 30, 35 do 60 fen.
Satyny	metr 40, 50 do 90 fen.
Muśliny	metr 50, 60 do 1,00 mk.
Batysty	metr 30, 40 do 1,20 mk.

Materye na suknie

czarne, białe i kolorowe od 0,75, 1, 1,25 do 5 mk. za metr.

Materye na bluzki

zachwycające nowości.

Materye jedwabne

na suknie i zapaski od 1,75, 2,25 do 5 mk. za metr.

Firanki • chodniki.

Towary płócienne

wszelkiego rodzaju, zdumiewająco tanie ceny.

Nowo zaprowadzono:

bieliznę dla pań fartuchy dla kobiet i dzieci.

Leo Böhm

Katowice

tylko Rynek 8. **tylko Rynek 8.**

Ściśle stałe ceny

od 1-go kwietnia r. b.

Prywatna klinika

dla chorób żołądkowych, kiszek i cukrowych kuracya karmna i celem odtłuszczenia.

BYTOM G.-Ś. ul. Dworcowa (Bahnhofstrasse) **15**

dr. Wygodziński,

specyalista dla chorób żołądkowych, kiszek i cukrowych.

Telefon 1268. Przyjmuje w godzinach od 9—11, 3—5.

Przy zakupnie u naszych inserentów prosimy się na naszą gazetę powoływać.

Nadzwyczaj tania oferta

na gwarantowane czyste

wina

z beczki

słodkie wino węg. litr 1,30	owocowej szery litr 0,75 mk.
bardzo słodk. wino węg. „ 1,60	czerwone wino litr 0,80 mk.
wyśm. wino „Samos“ litr 1,00	wino mozelskie litr 0,70 mk.

oraz wszelkie wina w butelkach poleca

August Zawischa, Król. Huta

teraz w własnym nowym lokalu

Telefon 73. **ul. Cesarza 16.** **Telefon 73.**

Gilzy od 40 do 60 fen. b./m., od 1,20 mk. z. m. za tysiąc

z prawdziwej francuskiej bibułki.

Papierosy od 5,00 mk. w/10 za 1000, od 5,50 mk. w/100 za 1000

z dobrego tureckiego tytoniu

poleca

„Heliodorus“

Fabryka papierosów i gilz maszynowych

H. Kubacki,

Wrocław 9, Scheitnigerstr. 4.

Handel skór Adolf Schindler

w Katowicach, ulica Grundmanna nr. 16

poleca swój wielki skład

skór wierzchnich i spodnich

oraz

wszelkich części, potrzebnych do szycia, wszystkich artykułów

także

potrzebnych do tego zawodu dla szewców i siodlarzy po bardzo niskich cenach.

Skład gotowych pasów do transmisyi.

Hurtowny! Detaliczny!

Pociągi nadzwyczajne

pomiędzy Katowicami i Murczkami (Emanuelsegen) w miesiącach latowych 1905.

W miesiącu maju i od 15-go sierpnia aż do końca września w niedzielę i każdą środę:

	Pociąg nr. 927
Katowice . . .	2^{45} po połud.
Kokociniec . .	2^{54} po połud.
Murczki (dworzec) .	3^{05} po połud.
Murczki (kopalnia) .	3^{15} po połud.

	Pociąg nr. 932
Murczki (kopalnia) .	7^{25} po połud.
Murczki (dworzec)	7^{35} po połud.
Kokociniec . .	7^{45} po połud.
Katowice . . .	7^{55} po połud.

Od 1-go czerwca aż do 14-go sierpnia w niedziele, w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, w drugie święto Zielon. Świątek, w Boże Ciało i w dzień śś. Piotra i Pawła pociągi nr. 929 i 934 oprócz tego w środę:

	Pociąg nr. 927	Pociąg nr. 929	Pociąg nr. 931
Katowice . .	2^{45} po poł.	4^{15} po poł.	7^{31} po poł.
Kokociniec . .	2^{54} po poł.	4^{24} po poł.	7^{40} po poł.
Murczki (dworzec)	3^{05} po poł.	4^{35} po poł.	7^{51} po poł.
Murczki (kopalnia)	3^{15} po poł.	4^{45} po poł.	8^{00} po poł.

	Pociąg nr. 930	Pociąg nr. 934
Murczki (kopalnia) . . .	6^{40} po poł.	8^{45} po poł.
Murczki (dworzec) . .	6^{50} po poł.	8^{55} po poł.
Kokociniec	7^{01} po poł.	9^{05} po poł.
Katowice	7^{11} po poł.	9^{15} po poł.

Pociągi prowadzą 2—4 klasę.

Ogólne przepisy:

Do nadzwyczajnych pociągów (także w środę) będą wydawane:

Karty niedzielne (Sonntagsrückfahrkarten) z Katowic do Kokocińca (Idaweiche) 2 klasą 35 fen., 3 klasą 25 fen.

Karty niedzielne z Katowic do Murczek (Emanuelsegen) do dworca i do kopalni 2 klasą 60 fen., 3 klasą 40 fen.

Bilety 4 klasy za zwykłą cenę z Katowic do Kokocińca i Murczek, z Kokocińca do Murczek i odwrotnie. Bilety do Murczek upoważniają do jazdy aż do kopalni. Bilety zwyczajne do jazdy z Murczek do Kokocińca i Katowic sprzedawają w oberży książęcej i przy przystanku odjazdowym kolei przy oknie.

Dzieci, które ukończyły czwaty rok aż do ukończonego 10-go roku płacą połowę zwykłej ceny.

Bilety niedzielne i w święta upoważniają na jazdę tam i z powrotem, tak samo i w środę do jazdy powrotnej, także i przy pociągu zwyczajnie kursującym. Pociągami nadzwyczajnymi mogą także i ci jechać, którzy posiadają biletzwyczajny albo zwrotny, ale tylko wtenczas, jeżeli w pociągu jest miejsce.

Osobne paczki podróżne do pociągów nadzwyczajnych wysyłane nie będą, natomiast koła z jednem siedzeniem nieopakowane można po zastósowaniu się do zwyczajnych przepisów ze sobą zabrać.

Cudownie rozwijają się dzieci od Emmerlinga sucharków pożywnych.

Do nabycia w paczkach po 10 i 30 fen. w wszystkich składach kolonialnych, delikatesów, drogeryjnych i konsumach.

Kapelusze słomiane i filcowe w wielkim wyborze.

Dom obuwia i skład kapeluszy i czapek

Siegfried Fröhlich Król. Huta, ul. Następcy tronu 15.

Najtańsze źródło zakupna obuwia wszelkiego rodzaju.

Buciki ciągowe dla panów	od 4,50 mk. pocz.	Buciki do sznurowania dla pań	od 4,75 mk. pocz.
Buciki ciągowe dla pań	od 4,50 mk. pocz.	Buciki z guzikami dla pań	od 5,00 mk. pocz.

Trzewiki z siwego płótna i lasting po zdumiewająco tanich cenach.

Wielki wybór. **Tanie ceny.**

Proszę zważać na moją firmę.

Katowice • A. LEWANDOWSKI • Pszczyna

Największy magazyn garderoby mężkiej i dziecinnej, gotowej i na miarę

po cenach **ściśle stałych**, lecz **bardzo nizkich.**

Olbrzymi wybór w gotowej garderobie wszelkiego rodzaju.

Ubiorki do Komunii św. począwszy od 7,00 mk.

Wszelkie **zamówienia na miarę** wykonuję w własnej pracowni pod gwarancyą jak najlepszego kroju począwszy od **36,00** mk.

Osobom zamiejscowym z obwodu przemysłowego **zwracam koszta podróży.**

Szanownym Rodakom i Rodaczkom z **Bottropu** donoszę uprzejmie, że z dniem 1-go maja rozpoczęłam moją działalność i polecam się łaskawym względom jako

polska akuszerka.

Z wysokim szacunkiem

Paulina Bańczyk, Bottrop, Arenberg-Str. 17.

Heimann Gutherz,

destylacya parowa, fabryka najwykw. likierów i esencyi punszowych,

Katowice, Rynek

poleca

najlepsze rumy, koniaki, araki, esencye punszowe

i różne

— **wina medycynalne** —

po różnych cenach najtaniej.

Najlepsze dubeltowe likiery

litr po 1,10 mk. bez butelki.

Z poważaniem

Heimann Gutherz.

Telegram!

Do zaprowadzenia opatentowanego artykułu, który jest przez i dla każdego łatwo do sprzedania, poszukuje się porządne osoby **za wysokim zarobkiem.**

Piśmienne zgłoszenia pod lit. **M. J. 1089** do **Haasenstein & Vogler A.-G. Kolonia (Köln).**

Nowo otwarty skład kolonialny i delikatesów

Stanisław Kalk

Rybnik, ulica Zorska

w domu p. **Adolfa Apt.**

Rzetelna i uprzejma, polska usługa.

Proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa.

Z szacunkiem

S. Kalk.

Paweł Kallabis, mistrz stolarski.

Katowice—Zawodzie.

poleca swój

wielki skład mebli, luster, desek do firanek, sprzętów wyściełanych wszelkiego rodzaju,

oraz wózków dla dzieci do wyboru. ✱ **Skład trumien i wszelkich artykułów pogrzebowych.** Stolarnia i tapicernia w domu.

Dom obuwia

Henryk Bermann

Król. Huta, ul. Rynkowa 3.

Utrzymuje każdego czasu wielki skład

dobrego obuwia

od najprostszych do najwykwintniejszych gatunków po bajecznie niskich, lecz ściśle stałych cenach.

Polecam tylko najlepsze

maszyny do szycia

z znanych pierwszorzędnych fabryk, bardzo lekko i cicho szyjące. Nie mam żadnych mniej wartościowych maszyn bez firmy. Długoletnia gwarancya. — Nauka, także i haftowania darmo. — Miesięczne odpłaty dozwolone.

Maszyny do sztrykowania i karbowania. Naukę darmo.

Reparacye maszyn wszelkich systemów

dobrze i tanio.

Wszelkie przynależytości do maszyn na składzie.

W razie potrzeby proszę mi donieść na karcie pocztowej.

K. Sollich, Rybnik

ul. Lohna obok targu na siano.

Ubrania na miarę

pod gwarancyą za beznaganne leżenie po

mk. 22,50

z prima modnych resztek materyi poleca

Adolf Zolkowitz

Katowice

ul. Stawowa 15 tylko I. piętro.

Otrzymał Pan ?? już ??

mój najnowszy wspaniały

katalog?

Nie!! Napisz Pan zaraz po takowy, który Panu natychmiast za darmo i bezpłatnie przyślę i Pan się przekona, jak tanio Pan u mnie kupuje.

Kołowce „Wartko“

z pełną gwarancyą

!! 68,50 mk. !!

Pokrycia 3,75 mk., węże 2,70 mk.

Hermann Deutsch,

wysyłka rowerów.

Katowice.

ul. Pocztowa 10.

Polski zakład dentystyczny

Katowice,

ul. Holcego nr. 5 p.

W. Skulicz,

leczy, plombuje, wprawia i wyrywa zęby bez bólu.

Nowe pierze

darte i niedarte, także

gotowe pierzyny

po każdej cenie mam zawsze na składzie. — **Odpłata dozwolona.**

Maks Neumann

Katowice, ul. Grundmanna 30 II piętro.

Dom

w **Mikołowie** przy ul. Szkolnej z 6 pomieszkaniami mam z wolnej ręki zaraz do sprzedania. Zapłata jak możebna.

Stanisław Wyteszkiewicz

w Mysłowicach,

ulica Następcy tronu 25.

Dom

z 8 pomieszkaniami, z sklepem i budowiskami jest z wolnej ręki do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje pod lit. **P. Z. 11** Eksp. »Górnoślązaka«.

Nakładem i czcionkami »Górnoślązaka«, sp. wyd. z ogr. odp. w Katowicach. — Odpowiedzialny Antoni Wolski w Katowicach.

Rok IV. Dodatek III. Nr. 110.

Górnoślązak

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

„Górnoślązak“ z bezpłatnym dodatkiem niedzielnym „Rodzina chrześciańska“ wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, kosztuje na poczcie i u agentów 1 markę 60 fen. kwartalnie, z odnoszeniem do domu 2 mk. 2 fen.

Przez lud — dla ludu!

= Telefon Nr. 1049. =

Ogłoszenia: 20 fen. za wiersz petytowy jednołamowy. Przy kilkorazowem powtórzeniu udziela się znacznego rabatu. — Reklamy: 50 fen. od wiersza.

Redakcya, ekspedycya i drukarnia znajdują się przy ulicy Beaty (Beatestrasse) nr. 16.

Wiadomości potoczne.

Z dalszych stron.

Polacy na obczyźnie.

Wiec w sprawie wypadków w Królestwie odbył się w poniedziałek wieczorem w Berlinie na sali Kellera przy Koppenstr. Uczestników zgromadziło się około 600—700. Wiec zagaił i przewodniczył mu redaktor »Dz. Berl.« p. Fr. Krysiak. Głównym mówcą był — jak pisze »Dz. Berl.« — prezes »Komitetu politycznego« p. Józef Runowski, który w przeszło godzinnej mowie nakreślił położenie w Królestwie i wyjaśnił przyczyny obecnego rozlewu krwi. Bardzo szczegółowo omówił zgubną dla ogółu pracę tamtejszych polskich i żydowskich socyalistów. Zarzucił im wprost, że dążyli do wywołania powstania zbrojnego, przyczem obłudnie stroili się w piórka patryotyczne, dając wystąpieniem swojem policyi i wojsku powód do zbrojnego wkroczenia przeciw nieświadomym masom robotniczym i do rozlewu krwi.

W tej sprawie zabierali głos rozmaici panowie, potwierdzając wywody p. R. różnemi spostrzeżeniami.

Ze względu na ostre zaczepienie socyalistów przez niektórych mówców i że na sali znajdowało się kilku polskich socyalistów, oświadczył przewodniczący wieca, że chętnie im udzieli głosu, jako stronie zaczepionej, aby mieli sposobność sprostowania różnych twierdzeń. Nie zgłosił się jednak nikt. Dało to jasny dowód, że zarzuty uczynione socyalistom są prawdziwe.

Dom w Marbach, w którym ujrzał światło dzienne poeta niemiecki Fryderyk Schiller.

Wiec polski w Charlottenburgu, zwołany przez »Komitet polityczny« berliński, odbył się w niedzielę, jak czytamy w »Dzien. Berl.«, mimo upału, wobec tak licznych uczestników, że wielka sala »Domu ludowego« była przepełnioną. Z posłów przybył p. Wiktor Kulerski, zaproszony przez »Komitet polityczny«. Był też na wiecu redaktor »Biesiady literackiej« warszawskiej, p. Malszewski, który przejeżdżał przez Berlin. Wiec odbył się pod przewodnictwem prezesa »Komitetu politycznego« pana Runowskiego. Poseł Wiktor Kulerski w przeszło godzinnej mowie przedstawił dolę i niedolę narodu polskiego począwszy od konstytucyi 3 maja aż dotąd. Pan Fr. Krysiak mówił o konstytucyi 3 maja, szczególnie o jej znaczeniu dla przyszłych pokoleń narodu polskiego. Prezes »Komitetu politycznego« p. Runowski mówił o niedotrzymaniu przyrzeczeń królów pruskich, o powstaniu w roku 1848 i udziale w niem Polaków a wreszcie o kolonizatorach.

Nad wygłoszonemi mowami wywiązała się ożywiona rozprawa, podczas której wiecownicy wyrazili wdzięczność tym posłom, którzy zajmują się sprawami polskich rzemieślników i robotników.

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam na czerwiec 1905 **„Górnoślązaka“** z odnoszeniem do domu — bez odnoszenia (co nie stosowne należy przekreślić)

.... dnia ...... maja 1905 r.

nazwisko: ....

mieszkanie: ....

ulica numer i które piętro: ....

....

To zamówienie należy wyciąć i oddać podpisane człowiekowi, który »Górnoślązaka« roznosi.

Trzewiki i buty sportowe i tenisowe damskie, męskie i dziecięce w modnych i ślicznych kolorach i wykonaniach poleca przy skromnych, ale ściśle stałych cenach.

Maks Neustadt
Dom obuwia „Fortuna“
Katowice, ul. Jana 5.

Swieży kołacz i kreple poleca w każdy targ
Edward Restel, Katowice, ul. Grundmanna 34.

Piękne zęby są ozdobą.

Ryszard Stübing dentysta
Rybnik, ul. Szeroka (Breitestr.) w nowym domu kupca Leschcziner'a.

Sztuczne zęby od 2,00 m., plomby od 1,00 mk. pocz. Wyrywanie zębów 1,00 mk., zatrucie nerwów 1,00 mk.

Leczenie zupełnie bez bólu.
Dobra robota. — Długa gwarancya.

Reparacye zegarków
jak najlepiej i najtaniej, tylko robota samego mistrza, bez uczni i pomocników.
Nowe srebrne zegarki od 8,00 mk. pocz.
E. Fey, zegarmistrz
Bytom, Bäckerstr. w pobliżu starego kościoła.

Użytecznym
każdy dla gazety stać się może, jeżeli będzie namawiał współbraci do czytania, a gdy idzie po towar do kupca, powinien powoływać się na gazetę swoją, a w obecnej porze kupców zachęcać do ogłaszania w naszej gazecie.

Dom obuwia, Bytom
Bulwar 24
obok automatu cesarskiego.

Trzewiki damskie Lasting	para 1,40 mk.	Trzewiki domowe męskie	para 1,98 mk.
Trzewiki damskie siwe płótno	„ 2,90 „	Trzewiki męskie siwe płótno	„ 3,25 „
Buciki damsk. do sznur. ze skóry końskiej	„ 3,95 „	Trzewiki męskie Lasting z gumą	„ 4,60 „
Buciki damskie do sznurow., Boxcalf	„ 6,50 „	Kamaszki męskie wichsleder	„ 3,95 „
Buciki damskie z guzikami Chevreau	„ 7,50 „	Kamaszki męskie skóra końska	„ 4,50 „

Trzewiki dziecięce w wielkim wyborze od **28** fen. pocz. za parę.

Bracia Jacobsohn, Katowice

ul. Grundmanna — **parter i I. piętro.**

Największy wybór

w eleganckich ubraniach, paltach i kołnierzach deszczowych

dla panów i chłopców.

Ubrania do prania w wszystkich wielkościach. ❃ Żakiety Lustre i płaszcze gumowe.

Kapelusze słomiane. — **Kapelusze filcowe.**

Koszule i spodnie sportowe Macco.

Skład modnych materyi.

Wykonanie na miarę pod gwarancyą dobrego leżenia.

Zasada interesu: dobre gatunki i najlepsze wykonanie, **najtańsze** i stałe ceny.

Garderobadlapanówipań.

Meble

całe urządzenia jako też pojedyńcze sztuki

dostarcza przy małej zaliczce i wygodnej odpłacie

August Pohl & Co., Bytom,

Czerwone napisy! *ulica Dworcowa 36[1]* *Czerwone napisy!*

Zdumiewająco niskie ceny.

Fabryka mebli Bracia Harazim, Rybnik

właśc. Emil & Grzegorz Harazim ❃ ul. Żorska przed nowym kościołem katolickim

Największy skład mebli, luster i sprzętów wyściełanych.

Telefon nr. 51. **Największy skład trumien** wszelkiego rodzaju po niskich cenach. Telefon nr. 51.

Odpłata dozwolona.

Najtańsze źródło zakupna

obuwia

Adolf Friedlænder

Król. Huta

teraz ul. Cesarza 3.

Resaga cykorya jest najlepszą.

Zygmunt Pinkus

skład skór

Bytom, Bäckerstr. przy starym kościele.

Skład skór wierzchnich i spodnich

wszelkiego rodzaju dla szewców i siodlarzy, oraz

wszystkie artykuły szewieckie i siodlarzy.

Łupane skóry na pantofle.

Najniższe, lecz stałe ceny.

Instrumenta

muzyczne dla orkiestry, harmoniki, skrzypce, szela, basy i t. d.

jako też wszystkie do **instrumentów należące przedmioty** dostarcza i ma na składzie

Paweł Grundmann

z Warszawy

Katowice, ul. Grundmanna 17.

Przy tej sposobności zwracam uwagę na mój od 1-go kwietnia rb. założony instytut muzyki, w którym się przy małej zapłacie na wszelkich instrumentach lekcyi udziela.

Wielki skład strun. Reparacye tanio.

Kupujcie pierze i pościel

wprost z fabryki pościeli **C. S. Brasch—Eberswalde** Breitestr. 54 znanej z swej rzetelności (dawniej w Jastrow).

Wielka pościel tj. pierzynę. spodek i dwie poduszki nasyp, nowem pierzem pod gwar. i tylko w dobrych wsypach na jedną osobę po 11, 13, 15, 17 mk., na dwie osoby po 14, 17, 21, 24, 29 mk. i wyżej. Pierze na pościel 50 fen. począwszy, Ia puch już po 2,50 mk. Nowe gęsie pierze tak jak z gęsi oskubane z całym puchem po 1.40 mk. funt. Wszelkie inne pierze, wsypy, powleczenia, płótna na prześcieradła, łóżka żelazne. materace itd. nadzwyczaj korzystnie. Kto raz spróbuje, ten zostaje stałym moim odbiorcą.

Paweł Lotter

skład obuwia

Katowice, ul. Grundmanna 34.

SPÓŁKA PARCELACYJNA

w Bytomiu, ul. Koszarowa nr. 1.

(Parzellierungsgenossenschaft in Beuthen O.-S. Kasernenstr. 1)

poleca swą

kasę oszczędności (szparkasę)

i płaci od złożonych w niej pieniędzy **3, 4, 4½ i 5 od sta,** zależnie od czasu wypowiedzenia.

Dalej ma każdego czasu na sprzedaż

5-procentowe pierwsze i inne pewne hipoteki.

Większe i mniejsze parcele gruntu pod korzystnemi warunkami do nabycia.

Wszelkie bliższe objaśnienia i szczegóły na żądanie listownie.

Biuro nasze i kasa otwarte codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) **od godz. 9 rano do godz. 1 w poł.**

Destylacya Moritz Böhm

dawniej Ludwig Polak, **Katowice**, ul. Dworcowa 15

poleca na wesoła, chrzciny itd. **żytniówkę, likiery, cyder,** wszystkie gatunki **win** po zdumiewająco niskich cenach.

Opakowania i butelki daje się bez zastawu.

Otwarcie dnia 14. maja

zupełnej wyprzedaży

konfekcyi dla mężczyzn i chłopców

LOUIS SCHÜFTAN

(E. Heilborns Nachf.)

tylko ul. Cesarska 20 **w Król. Hucie.** tylko ul. Cesarska 20

Resztę zapasów sprzedaję bardzo tanio!

Czarne ubrania kamgarnowe i sukienne	Tanio	Kolorowe ubrania dla panów, piękne kolory	Tanio	Ubrania dla chłopców
teraz **11,50** mk. dawniej 19,00 mk.		teraz **9,50** mk. dawniej 16,50 mk.		we wszystkich wielkościach będą tanio
teraz **13,50** mk. dawniej 21,00 mk.		teraz **11,00** mk. dawniej 19,50 mk.		**wyprzedane.**
teraz **16,00** mk. dawniej 26,00 mk.		teraz **14,50** mk. dawniej 24,00 mk.		

x x Pojedyńcze spodnie, żakiety sprzedaję po każdej możliwej cenie. x x
Ubrańka dziecięce rozmaitej wielkości, aby uprzątnąć, poniżej ceny.

Oddział sztofów na ubiory.

Gładkie sztofy satynowe do 110 cm. szer.	Tanio	Szewioty i Corkos do 110 cm. szerokie, w wszelkich kolorach.	Tanio	Stósowne materye na ubrańka dziecięce
teraz **95** fen. dawniej 1,45 mk.		teraz **75** fen. dawniej 1,15 mk.		teraz **55** fen. dawniej 65 fen.
teraz **1,15** mk. dawniej 1,85 mk.		teraz **1,00** mk. dawniej 1,80 mk.		teraz **65** fen. dawniej 75 fen.
teraz **1,35** mk. dawniej 2,10 mk.		teraz **1,25** mk. dawniej 2,25 mk.		teraz **90** fen. dawniej 1,00 mk.

Wielki zapas materyi na bluzy i spodnice będzie bardzo tanio sprzedawany.

Oddział płócien i wyrobów bawełnianych.

Wielki zapas obrusów stołowych,	Tanio	Wielki zapas ręczników szare i białe	Tanio	Wielki zapas płócien na zapaski do 110 cm. szerokie
teraz **85** fen. dawniej 1,20 mk.		teraz **20** fen. dawniej 35 fen.		teraz **45** fen. dawniej 65 fen.
teraz **1,00** mk. dawniej 1,60 mk.		teraz **25** fen. dawniej 45 fen.		teraz **55** fen. dawniej 75 fen.
teraz **1,25** mk. dawniej 2,00 mk.		teraz **30** fen. dawniej 50 fen.		teraz **70** fen. dawniej 1,00 mk.

Poszwy, wsypy, damasty, materye na kotary, pikeje, barchany, białe i kolorowe nakrycia, płótna na koszule i płachty do łóżek w znanym dobrym towarze po bardzo tanich cenach.
Korzystna okazya taniego dobrego zakupna na wyprawy ślubne.

Oddział firanek, kobierców, sztofów na chodniki, linoleum, koców i kołder.

Kobierce w każdej wielkości	Tanio	Firanki białe i kremowe	Tanio	Chodniki i linoleum
teraz **6,50** mk. dawniej 11,00 mk.		teraz **35** fen. dawniej 55 fen.		teraz **45** fen. dawniej 65 fen.
teraz **9,00** mk. dawniej 16,00 mk.		teraz **45** fen. dawniej 70 fen.		teraz **60** fen. dawniej 80 fen.
teraz **14,50** mk. dawniej 26,00 mk.		teraz **55** fen. dawniej 85 fen.		teraz **80** fen. dawniej 1,15 mk.
teraz **21,50** mk. dawniej 34,00 mk.		teraz **75** fen. dawniej 1,20 mk.		teraz **1,00** mk. dawniej 1,45 mk.

Rzadki wielki wybór najlepszych koców, der na łóżka i do spania.
Nowości we wszelkich prawdziwych materyach pralnych na bluzy i szaty w bardzo wielkim wyborze po najtańszych cenach.

Mniejwięcej 600—800 obrusów wełnianych i pluszowych na stoły sprzedaję celem uprzątnięcia bardzo tanio.

Zapas ręczników kupno okazyjne sztuka 10 fen.

Niniejsze polecenie tylko dopóki zapas starczy.

Proszę zważać na moją firmę!

Nadzwyczajna oferta!

Materye do prania

Gatunek	A	B	C	D	E
metr	24	33	44	48	58 f.

Bluzki damskie

Serya	A	B	C	D	E
	0,88	1,35	1,95	2,75	3,50 m.

Trykotaże

Gatunek	A	B	C	D	E
koszule męskie	0,98	1,25	1,45	1,65	1,95 m.
gacie męskie	0,98	1,25	1,45	1,65	1,95 m.

Pończochy

Gatunek	A	B	C	D	E
skarpetki	4	18	25	38	48 f.
pończochy damskie	15	28	38	50	75 f.

Specyalny oddział

stroju,

Kapelusze, kwiaty, pióra.

Emalja

Węborki
zwycz. wiekość 69 i 78 fen.
Garnki do gotowania
10 12 14 16 cm.
22 29 42 49 fen.
Garneczki do picia 10 f.
Zapas dekorowanych konewek do kawy niżej ceny.

Swieżo nadeszły:

I wagon szkła!
I wagon emalji!
I wagon porcelany i naczyń kamiennych!

Szkło

Szklanki do wody »Klara« 4 f.
Talerzyki do kompotu »Emma« 4 f.
Masielniczki 19 f.
Wyciskacze do cytryn 8 f.
Serwis do piwa, 7 częśc. 98 f.

Wóziki dla dzieci

wóziki sportowe, dla lalek i do piasku.

Katowice **H. Bobrek'a dom towarowy** ul. Poprzeczna 10.

Wszelkie książki powieściowe, historyczne, religijne, modlitewne jako też artykuły piśmienne nabyć można w księgarni „Górnoślązaka“ w Katowicach.

Chcesz Pan

się pozbyć:

chorobę cukrową, nerkową, sercową,

wodną puchlinę

niech Pan pije:

herbatę z łusek fasolowych

Srodek krew czyszczący i ścierający jest

herbata Frangula.

Żadne bessenne nocy
Żaden wrzask dzieci
Dobry skład kości i zębów
Przeto żadne słabe dzieci
jak zdrowotnym korkiem z spożywczą patroną

Przeciw bólu żołądka i palenie żołądkowe, ciśnienie w żołądku, brak apetytu, migreny, astmy, ból głowy, influency i t. d.

Proszek inbierowy szumiący z miętą.

Środek uniwersalny: **Pain Killer**

usuwa wszystkie boleści, jak: nadwerężenia, wywichnięciu, reumatyzm, ból zębów, targanie w kościach, ból głowy i t. d.

Główny skład drogeryi A. Wasmut & Co. w Hamburgu

dla Król. Huty: Volksbazar,

ulica Krzyżowa 11 (Kreuzstr.)

daje darmo poradniki dla użycia udowodnionych lekarstw dozwolonych przez cesarskie rozporządzenie.

Gliwice, ul. Wilhelma 30.

Za wpłatą 5,00 mk.

i dogodną odpłatą otrzyma pan

1 łóżko z materacem i poduszką
albo 1 komodę i 1 lustro
„ 1 szafę do bielizny
„ 1 lustro z konsolami
„ 1 kanapę
„ 1 bufet do kuchni
„ 1 szafę kuch. z stoł. i 2 krzesł.
„ 1 regulator
„ 1 wózik dla dzieci i t. d.

wszystko na odpłatę

męskie żakietowe ubrania, paltoty jako i damskie żakiety i kołnierze.

Całe urządzenia z najmniejszą wpłatą.
— Znana rzetelna usługa. —

M. Luckhardt nast.

Bytom Bulwar 28

Zabrze, ulica Doroty 10.

Nakładem i czcionkami »Górnoślązaka«, sp. wyd. z ogr. odp. w Katowicach. — Odpowiedzialny Antoni Wolski w Katowicach.